

Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Deurne, 5 februari 2019

Onze ref: 20170562 Windpark Greenport Venlo / Gemeente Venlo | BP

Uw ref.: 201809023/1/R1

Behandelaar: Ruud Verkoijen

E-mail direct: r.verkoijen@gca.nl

Geachte heer, mevrouw,

Namens 44 belanghebbende heb ik beroep ingesteld tegen de besluiten van 28 september 2018 van Provinciale Staten van Limburg en Gedeputeerde Staten van Limburg waarbij het provinciaal inpassingsplan 'Windpark Greenport Venlo' gewijzigd is vastgesteld en Gedeputeerde Staten van Limburg de omgevings-vergunning hebben verleend ten behoeve van de realisering van negen windturbines en een inkoop- en onderstation op Windpark Greenport Venlo.

Inmiddels is door Arag rechtsbijstand een rapportage van Peutz van 15 november 2018 ingebracht. Dat rapport is ook in opdracht van mijn cliënten opgesteld en derhalve sluiten wij aan bij de inhoud van dat rapport.

In opdracht van mijn cliënten en de cliënten van Arag heeft Peutz eveneens een rapport opgesteld waarmee de externe veiligheid is beoordeeld. Dat rapport treft u hierbij aan als **bijlage 16**.

Tevens is in opdracht van mijn cliënten en de cliënten van Arag door Witteveen + Bos Raadgevende ingenieurs B.V. een onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van de "Locatiestudie zoekgebieden voor windenergie Provincie Limburg", opgesteld door Antegroep van 16 augustus 2018. Dit rapport treft u aan als **bijlage 17** bij deze brief.

Ter verduidelijking nog het volgende.

voorkomen doe je samen met

Goorts + Coppens bv

Schootense Dreef 31 + 5708 HZ Helmond + Postbus 41 + 5750 AA Deurne + 0492 544 435 + helmond@gca.nl
Heuvelstraat 14 + 5751 HN Deurne + Postbus 41 + 5750 AA Deurne + 0493 352 070 + deurne@gca.nl
www.gca.nl + KvK 13038224 + BTW NL800529777B01 + NL31RABO0121430111 St. Beheer Derdengelden

De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft in haar advies van 10 juli 2018 (**bijlage 18**) aan de provincie de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar andere locaties. Specifiek heeft de Commissie het volgende gesteld:

Locatieonderbouwing

De Commissie constateert dat een vergelijking ontbreekt van de locaties die binnen de provincie voor windturbineparken in aanmerking komen. Het is niet aan de gemeenten Venlo en Horst aan de Maas om een vergelijking met locaties buiten hun gemeenten te maken bij het afwegen van de ruimtelijke inrichting van hun grondgebied. Het is wel aan de provincie om bij een PIP-procedure de locatiekeuze breder te onderbouwen dan alleen het grondgebied van een specifieke gemeente. Hiermee wordt duidelijk of de locatie op de Greenport vergelijkbaar, geschikter of minder geschikt is dan andere mogelijke locaties in Limburg.^{7,8}

De Commissie begrijpt de tijdsdruk op het project, maar vindt een goede locatieonderbouwing, waarbij ook onderzoek naar andere mogelijke locaties heeft plaatsgevonden, essentiële milieu-informatie voor de besluitvorming. Het feit dat andere locaties voor windturbineparken mogelijk niet vóór 2020 kunnen worden gerealiseerd, mag niet bepalend zijn voor de afbakening van het milieuonderzoek. De Commissie vindt het essentieel dat de vraag wordt beantwoord of er locaties zijn die vanuit milieuoogpunt meer voor de hand liggen. Voor dit PIP moet naar de mening van de Commissie een zelfde milieuonderbouwing beschikbaar zijn, als wanneer de provincie eerder, in het POL 2014, wel de keuze had gemaakt om zelf locaties te onderzoeken, af te wegen en eventueel aan te wijzen.

De Commissie adviseert om de oplegnotitie voorafgaand aan de besluitvorming over het PIP aan te passen en daarin nog te beschrijven in hoeverre de locatie 'Greenport' vergelijkbaar, geschikter of minder geschikt is ten opzichte van andere mogelijke locaties in Limburg die voldoen aan de provinciale plaatsingsstrategie.^{9,10} Ga daarbij in ieder geval in op de aspecten leefomgeving, landschap, natuur en energieopbrengst en motiveer de keuze voor locaties waarmee windpark 'Greenport' wordt vergeleken.

Het bestuursorgaan heeft niet voldaan aan de opdracht van de Commissie omdat in het rapport van Antea ten onrechte wordt geconcludeerd dat de locatie 'Greenport' tot de meest kansrijke gebieden behoort. Uit het rapport van Witteveen + Bos blijkt, zoals ook al is aangegeven in mijn beroepschrift, dat bij de locatiestudie de vijf windturbines richting Blerick, en gelegen buiten het voorkeursgebied, niet bij de beoordeling zijn meegenomen. Juist deze vijf turbines vormen het grootste probleem omdat ze in de nabijheid van woongebieden en natuur zijn geprojecteerd. Het is niet zo verwonderlijk dat deze windturbines buiten de beoordeling zijn gehouden omdat, indien ze wel bij de beoordeling

waren betrokken, dan duidelijk werd dat de locatie 'Greenport' veel minder geschikt is dan andere locaties in Limburg. Dit blijkt ook uit het rapport van Witteveen + Bos. Door Witteveen + Bos is onderzoek gedaan naar de "score" van de vijf windturbines die door Antea buiten beschouwing zijn gelaten en concludeert dat deze locatie dan onderaan eindigt, plaats 30/40 van de 51 onderzochte locaties, terwijl Antea op pagina 43 van haar rapport concludeert dat de locatie 'Greenport' in de top-10 eindigt. Die conclusie van Antea volgt uit een onvolledig onderzoek omdat meer dan de helft van de locatie 'Greenport' niet in hun onderzoek is betrokken.

Door Witteveen + Bos wordt ook ingegaan op het verweerschrift dat namens het bestuursorgaan op dit onderdeel is ingediend. Ik verwijs u hiervoor naar bijgevoegde notitie waarbij ik uw aandacht vraag voor de opmerking van Witteveen + Bos dat er door de Commissie voor de milieueffectrapportage geen positief advies is verleend omdat het laatste advies van de Commissie dateert van 10 juli 2018 en het onderzoek van Antea Group dateert van 16 augustus 2018. De Commissie heeft blijkbaar geen kennis genomen van dit rapport en daar dus ook geen advies over uitgebracht. De besluiten zijn derhalve onzorgvuldig tot stand gekomen.

Zoals ook in het beroepschrift al is gesteld, kan het niet doorgaan van windturbineparken op andere locaties, bijvoorbeeld vanwege de weigerachtige opstelling van andere gemeentebesturen, niet worden gebruikt als argument om te stellen dat er geen alternatieve locaties zijn. Juist dan had het provinciebestuur voor een Provinciaal Inpassingsplan voor die andere locaties moeten kiezen en niet moeten kiezen voor een locatie van 9 turbines waarvan er 5 buiten het voorkeursgebied en in de nabijheid van woningen en natuur liggen.

Conclusie

De conclusie kan geen andere zijn dan dat het bestuursorgaan zelf ook tot de conclusie is gekomen dat het project van de negen windturbines, afgezet tegen andere locaties in Limburg, bijzonder slecht scoort en dat daarom is gekozen om de vijf slecht scorende turbines bewust buiten het onderzoek te houden.

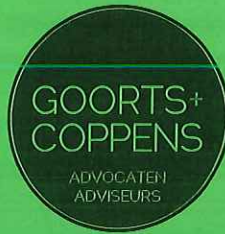
Nogmaals wil ik benadrukken dat mijn cliënten niet tegen het plan voor de vier windturbines in het Trade Port-gebied zijn, waarbij de bewoners van dat gebied worden gecompenseerd, maar blijkbaar willen de initiatiefnemers en het bestuursorgaan dit plan er koste wat kost doordrukken waarbij ze hun eigen beleid en regels van de Omgevingsverordening, terzijde schuiven.

Plannen als deze vallen of staan met het creëren van draagvlak en dat dient te gebeuren voordat de plannen al panklaar zijn en er niet meer over de inhoud, in de vorm van aantallen en locaties, gesproken kan worden. Van enige vorm van inspraak of creëren van draagvlak is in dit project geen sprake geweest. Het was vanaf het begin een uitgemaakte zaak; dit plan in de vorm van negen windturbines moest er komen en over enig compromis kon niet worden gesproken. Het is dan ook een kwalijke zaak dat constant wordt gesteld dat er een milieutarget gehaald moet worden terwijl die target ook was gehaald als de initiatiefnemers en het provinciebestuur meteen vanaf het begin open hadden gestaan voor hetgeen tijdens de inspraak naar voren is gebracht.

Vriendelijke groet,
Goorts + Coppens

Ruud Verkoijen
advocaat

BIJLAGE 16

Notitie

betreft: Windturbinepark Greenport Venlo, beoordeling externe veiligheid
datum: 29 januari 2019
referentie: GvL/CD//OA 15935-5-NO-001
van: ing. C. Dahrs
aan: mr. R.T. Kirpestein, ARAG Rechtsbijstand, mr. R.A.M. Verkoijen, Goorts + Coppens Advocaten

1 Inleiding

De provincie Limburg heeft een provinciaal inpassingsplan (hierna genoemd 'PIP') vastgesteld om Windturbinepark Greenport te Venlo mogelijk te maken, en heeft een omgevingsvergunning voor de oprichting van dat windpark verleend. Eerder is dit plan bij de gemeente Venlo in procedure geweest, maar toen heeft de gemeenteraad het plan afgewezen.

Naast andere argumenten tegen het plan wordt ook externe veiligheid genoemd. In opdracht van ARAG Rechtsbijstand te Roermond en Goorts + Coppens advocaten adviseurs te Deurne is het aspect (externe) veiligheid beoordeeld zoals dit is opgenomen in het PIP. Ten aanzien van de (externe) veiligheid is met name de volgende bijlage beschouwd:

- 'Achtergrondrapport Externe Veiligheid, Windpark Greenport Venlo', referentie 079867400 0.2 d.d. 29 mei 2018 van Arcadis (verder: rapport EV).

In deze rapportage worden de externe veiligheidsaspecten alsmede de hieraan gerelateerde aspecten nader beschouwd en beoordeeld. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de volgende aspecten:

- beoordeling ten aanzien van geprojecteerde (beperkt) kwetsbare bestemmingen/ beperkingen ten gevolge van de windturbines;
- externe veiligheid (in relatie tot de railterminal en de hoogspanningslijnen);
- risicovolle bedrijven binnen het invloedsgebied van de windturbines;
- transport van gevaarlijke stoffen over de weg en over het spoor.

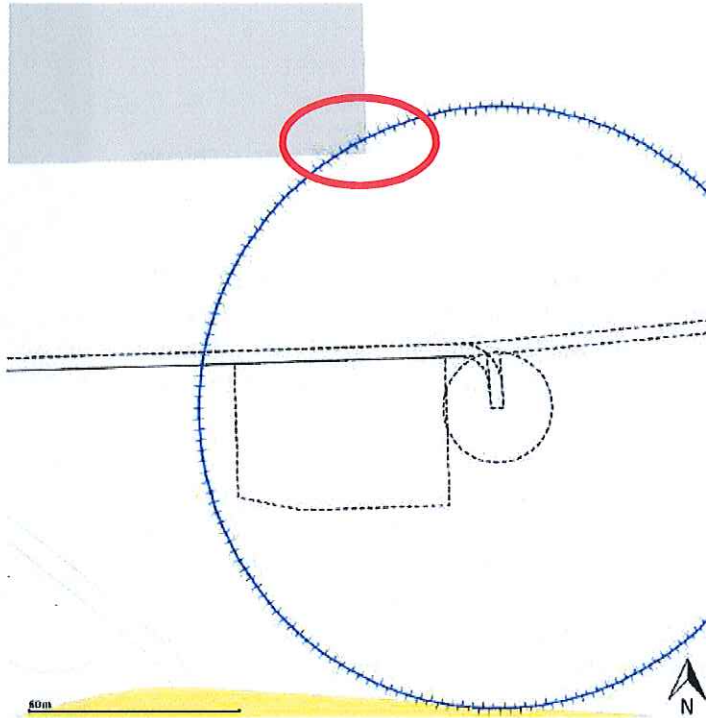
2 Bebouwing - Bedrijven

In de rapport EV is nader ingegaan op de relevante wetgeving ten aanzien het realiseren van (beperkt) kwetsbare objecten binnen de PR 10⁻⁵ en PR 10⁻⁶ risicocontouren.

Uit een nadere beschouwing van de risicocontouren van de windturbines blijkt dat een (klein) gedeelte van de 10⁻⁵ contour van WT-03 over een (beperkt) kwetsbaar object is gelegen (zie rode omcirkeling figuur 2.1). In het rapport EV is opgenomen dat er in de huidige situatie geen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten in de PR 10⁻⁵ contour zijn

gelegen. Dit is derhalve niet juist, in strijd met de wet- en regelgeving en is dus niet toelaatbaar.

f2.1 Risicocontour 10^{-5} WT-03 over (beperkt) kwetsbaar object

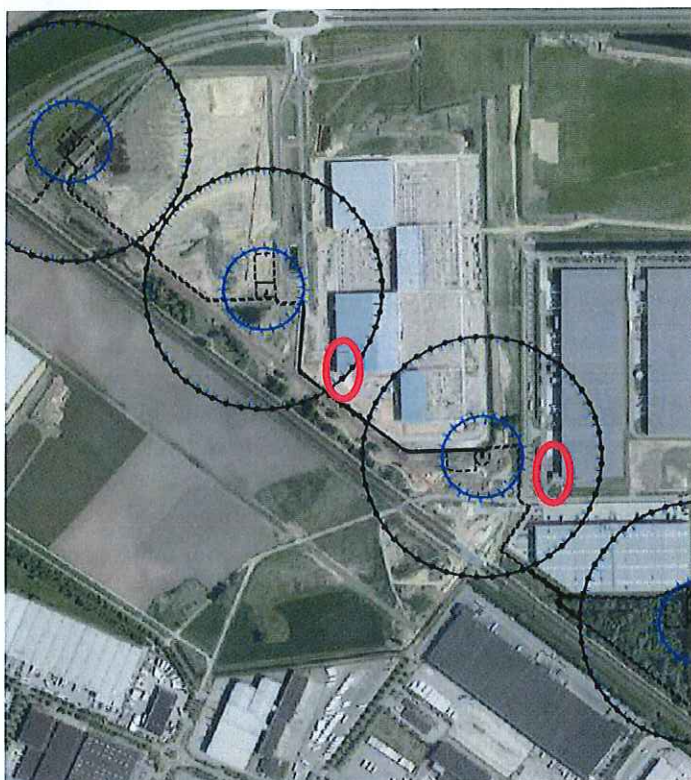
De PR 10^{-6} risicocontour is de veiligheidszone die vrijgehouden moet worden van kwetsbare objecten. In het rapport EV wordt het volgende gesteld:

Op basis van het geldende bestemmingsplan Trade Port Noord en Trade Port Noord Herziening Klaver 4 geldt reeds dat kwetsbare objecten zijn uitgesloten in de omgeving van het windpark. Dergelijke gebouwen zijn dus niet mogelijk binnen de PR 10^{-6} contour – de zone 211 meter – rondom de windturbines. Er is daarom geen sprake van een knelpunt ten aanzien van veiligheid.

Daarnaast wordt middels een aantal voorbeelden en eigen interpretatie van wet- en regelgeving in het rapport EV onderbouwd dat zeer grote bedrijven niet als geheel hoeven te worden aangemerkt als kwetsbare objecten, maar alleen bepaalde gebouwonderdelen van een bedrijf (bijvoorbeeld alleen het kantoorgedeelte en niet het bijbehorende warehouse). In het rapport EV wordt gesteld dat binnen de 10^{-6} contouren alleen beperkt kwetsbare objecten aanwezig zijn en dat er derhalve geen belemmering is ten aanzien van externe veiligheid.

Uit de rapportage EV blijkt dat enkele 10^{-6} risicocontouren over zeer grote bedrijven zijn gelegen. In het rapport EV wordt gesteld dat dit voor specifieke gebouwdelen (te weten waar de ruimte in beginsel extensief wordt gebruikt) is toegestaan. Echter, binnen deze risicocontouren (WT-02 en WT-03) zijn onder meer kantoren gelegen van deze zeer grote bedrijven (zie rode omcirkeling figuur 2.2).

f2.2 Risicocontour 10⁻⁶ over kantoren van grote bedrijven

Gezien de grootte van deze kantoren moeten deze als kwetsbaar object worden aangemerkt, in lijn met het rapport EV en mede afhankelijk van de bezetting van die kantoren. Dit is echter in het rapport EV niet nader gezien.

Het is daarom niet duidelijk of reeds in de huidige bestaande situatie kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten binnen de 10⁻⁶ risicocontouren aanwezig zijn. Betreft het kwetsbare objecten, dan wordt met het PIP een situatie gecreëerd die in strijd is met het acceptabele veiligheidsniveau, in ieder geval totdat die kwetsbare objecten zijn geïmmuneerd of het gebruik van die objecten is gewijzigd naar een wel uit veiligheidsoogpunt toelaatbaar gebruik. Op dit punt is derhalve geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.

3 Railterminal

Binnen het risicogebied van de windturbines WT-01, WT-02 en WT-03 is een railterminal geprojecteerd. Op deze railterminal zal op- en overslag van gevaarlijke goederen in railcontainers plaatsvinden.

Uit het rapport EV blijkt dat het scenario 'mastbreuk' relevant is maar de kans op schade aan een tankcontainer op de railterminal nihil is (trek kans is te verwaarlozen). Daarna wordt gesteld dat 'bij twijfel eenvoudige maatregelen volstaan'.

Nagegaan moet worden of de kans wel of niet nihil is. De berekening ontbreekt nu waardoor er, zoals in de rapportage EV is beschreven, twijfel kan ontstaan over de kans op schade aan een tankcontainer. Deze twijfel moet worden weggenomen.

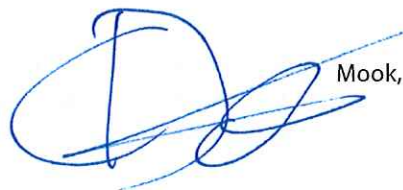
Als blijkt dat de kans nagenoeg tot nul kan worden teruggebracht middels eenvoudige maatregelen, dan dienen dergelijke maatregelen uitgevoerd te worden. Het verplicht uitvoeren van deze eenvoudige maatregelen (borgen in omgevingsvergunning) is echter in het PIP niet geregeld. Dit is derhalve een omissie.

Uit de rapportage EV blijkt dat het scenario 'rotorblad breekt af bij overtoeren' nihil is. Gesteld wordt dat dit bij de moderne windturbines vrijwel onmogelijk is. Verder wordt gesteld dat als het toch gebeurt er een geringe trefkans is. Deze trefkans is in het rapport EV niet nader bepaald.

Hierbij moet worden opgemerkt dat de trefkans in het scenario 'rotorblad breekt af bij overtoeren' hoger is dan voor het scenario 'rotorblad breekt af' omdat de trefcirkel veel groter is (600 meter in plaats van 260 meter). Daardoor kan ook de 'stack' (containeropstelplaats, hier kunnen ook gevaarlijke stoffen aanwezig zijn) worden getroffen (en dus niet alleen de sporen). De deelkansen (vanwege het getroffen worden door een rotorblad) worden hierdoor hoger. Daarmee wordt ook de faalfrequentie hoger.

In het rapport EV is niet beschouwd of, of inzichtelijk gemaakt waarom, de deelkansen-factor ondanks de grotere trefcirkel en het zich daarbinnen bevindende deel van de stack nihil is en zo ja, of daarvoor bepaalde maatregelen op de railterminal nodig zijn. Dit is een omissie.

Deze notitie bevat 4 pagina's

Mook,

BIJLAGE 17

NOTITIE

Onderwerp Review alternatievenonderzoek
Project Windpark Greenport Venlo
Opdrachtgever Goorts + Coppens advocaten
Projectcode 111317
Status Definitief 04
Datum 4 februari 2019
Referentie 111317/19-001.768
Auteur(s) P. van Weelden MSc / drs. D.J.F. Bel

Gecontroleerd door A.T.W. van Breukelen MSc
Goedgekeurd door drs. D.J.F. Bel
Paraaf

Bijlage(n) I Afbeelding ingeperkt zoekgebied (RRP-leiding)

Aan Goorts + Coppens advocaten R. Verkoijen
 A.W.B. M. Lenders

Kopie -

1 INLEIDING**1.1 Vraag- en doelstelling**

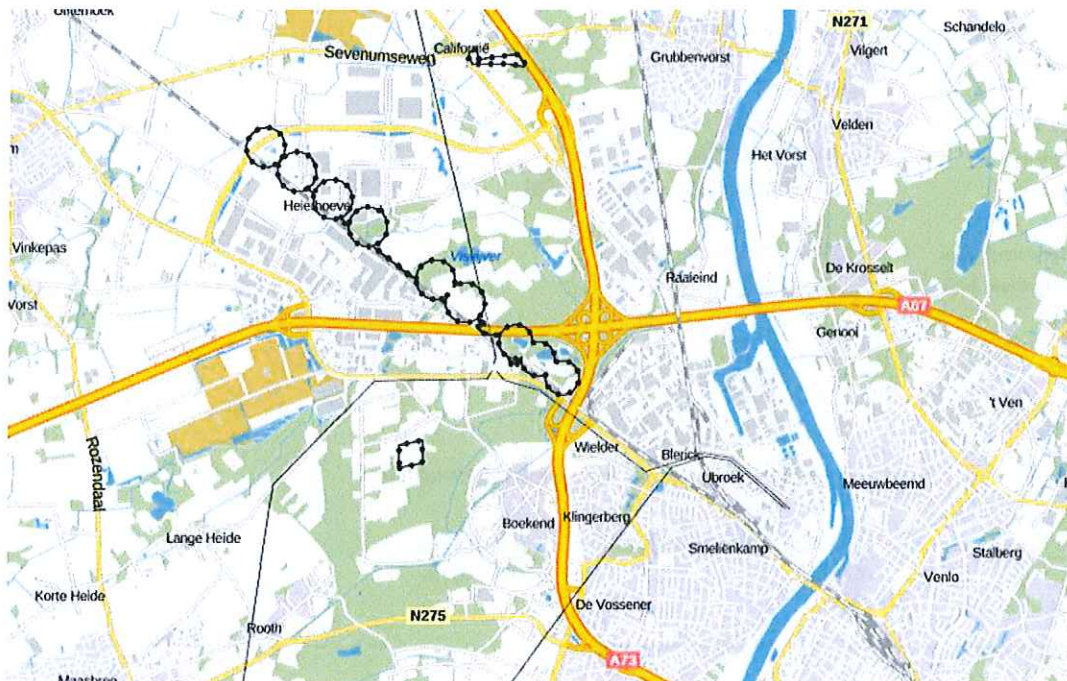
Provinciale Staten van de provincie Limburg hebben voor de ontwikkeling van het Windpark Greenport Venlo op 28 september 2018 een provinciaal inpassingsplan (PIP) vastgesteld. Op advies van de Commissie voor de m.e.r. (Cmer)¹ heeft de provincie Limburg een locatiestudie uitgevoerd met het doel de geschiktheid van de voorgenomen locatie van het windpark te bepalen. Uw cliënt is bezorgd over de komst van het windpark en stelt dat de vijf turbines richting Blerick buiten het voorkeursgebied niet in de locatiestudie zijn meegenomen en daarmee dus geen deel uitmaken van de locatiestudie. Derhalve is uw cliënt van mening dat de locatiestudie onzorgvuldig is uitgevoerd. Daarom heeft u namens uw cliënt aan Witteveen+Bos gevraagd om de locatiestudie van de provincie Limburg te reviewen.

¹ Advies Cmer met projectnummer 3316 d.d. 10 juli 2018.

1.2 Projectbeschrijving windpark Greenport Venlo

Het provinciaal inpassingsplan (PIP) 'Windpark Greenport Venlo' (vastgesteld d.d. 28 september 2018) staat de realisatie van negen windturbines op de locaties in afbeelding 1.1 toe. Het te realiseren windpark ligt langs de spoorlijn Venlo-Eindhoven op het grondgebied van de gemeente Venlo en heeft een minimaal vermogen van 30 MW.

Afbeelding 1.1 Plangebied windpark Greenport Venlo

De maximale ashoogte van de zes windturbines ten noorden van de A67 is 140 meter (art. 4.1.2 inpassingsplan). De maximale rotordiameter van deze windturbines is 142 meter (art. 4.1.2 inpassingsplan).

De maximale ashoogte van de drie windturbines ten zuiden van de A67 is 140 meter (art. 4.2.2 inpassingsplan). De maximale rotordiameter van de windturbines is 122 meter (art. 4.2.2 inpassingsplan).

2 ALTERNATIEVENONDERZOEK ANTEA GROUP

In het rapport 'Zoekgebieden Windenergie Limburg, locatiestudie zoekgebieden voor windenergie provincie Limburg' van Antea Group d.d. 16 augustus 2018 is de locatiekeuze van windpark Greenport Venlo onderbouwd.

Beleid provincie Limburg

Aan de basis van de locatieonderbouwing ligt het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) 2014 en Omgevingsverordening Limburg 2014. In de omgevingsverordening staat in artikel 2.10: 'Naast het beleid voor energietransitie heeft de Provincie beleid op het gebied van natuur en landschap. De beleidsuitgangspunten zijn soms strijdig met die van windturbines, waardoor keuzes noodzakelijk zijn. In de volgende gebieden zal het belang van windenergie ondergeschikt zijn:

- 1 Het beschermingsgebied Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Hier geeft de Provincie voorrang aan het behoud van het landschap. Binnen de begrenzing van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg is de ontwikkeling van windenergie uitsluitend mogelijk in verstedelijkt gebied.

- 2 *Natura 2000; deze gebieden vormen de meest waarde volle natuurgebieden in Limburg die wij niet willen verstoren met windturbines.*
- 3 *Winterbed van de Maas; de Maas en de daaraan gekoppelde Maasplassen vormen een belangrijke route voor de vogeltrek. Ook voor foeragerende vogels kunnen windturbines nabij de Maas een barrière vormen.'*

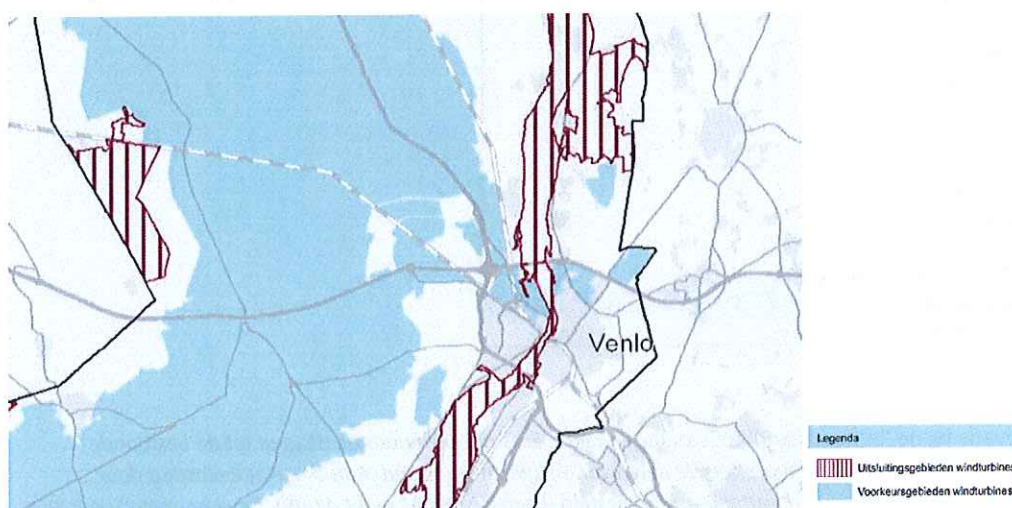
Bovenstaande gebieden staan bekend als 'uitsluitingsgebieden windturbines'. Daarnaast beschrijft de provincie in het POL ook voorkeursgebieden voor de plaatsing van windenergie: *'Een aantal typen gebieden leent zich het best voor de nieuwe generatie windturbines. We willen dan ook stimuleren dat nieuwe ontwikkelingen met name plaatsvinden in deze voorkeursgebieden:*

- *grootschalige landschappen in de jonge Peelontginningen van Midden- en Noord-Limburg;*
- *gebieden aan de provinciegrens waar reeds turbines staan opgesteld;*
- *grotere industrieterreinen en ontwikkelingsgebieden voor veehouderij en glastuinbouw;*
- *daar waar clusters van tenminste 6 turbines kunnen worden opgesteld.*

Uit het plan-MER blijkt dat deze gebieden voldoende potentie hebben om de opgave te verwezenlijken.'

De uitsluitingsgebieden en voorkeursgebieden rondom Venlo zijn weergegeven op onderstaande afbeelding (afbeelding 2.1).

Afbeelding 2.1 Uitsluitingsgebieden en voorkeursgebieden windenergie (provincie Limburg, 2014)

Direct valt op dat windpark Greenport Venlo (ten noorden van de spoorlijn) maar ten dele in een voorkeursgebied valt. De vijf windturbines nabij Blerick staan niet in het voorkeursgebied. Dit kan worden aangemerkt als een afwijking van het provinciale beleid. In de zienswijzennota wordt dit punt door de provincie Limburg afgezwakt, er staat¹: *'Het kaartbeeld van voorkeursgebieden in het POL2014 is wellicht niet voldoende toegelicht. De kaart beoogt een verbeelding te zijn van de hierboven vermelde beschrijving van voorkeursgebieden, maar is niet meer dan een momentopname van de situatie 2014. Locaties van 6 of meer turbines ontstaan in de loop der tijd.'* Vervolgens wordt geconcludeerd: *'De Provincie acht de locatie passend in het provinciaal beleid.'* In paragraaf 5.5.4 van de POL wijst echter niets op een flexibele, dynamische interpretatie van de begrenzing van de voorkeursgebieden. Daarenboven zijn de voorkeursgebieden juist gedetailleerd begrensd² en is er ook nog sprake van een onvoldoende onderbouwde afwijking van het NNN-beleid van de provincie Limburg, zie daarvoor paragraaf 3.4 van deze notitie. Kortom, de provincie wijkt niet of onvoldoende onderbouwd af van haar eigen beleid.

¹ Met 'zienswijzennota' wordt in deze notitie gerefereerd aan de nota van zienswijzen d.d. 28 september 2018 behorende bij PIP en omgevingsvergunning.

² Zie <https://www.polviewer.nl/>.

Locatiestudie Antea Group

Het (nadere) locatieonderzoek door Antea Group is vervolgens in twee stappen uitgevoerd. Stap 1 betrof de afbakening van mogelijke zoekgebieden op basis van de uitsluitingscriteria in onderstaande afbeelding (afbeelding 2.2). Stap 2 betrof een nadere analyse van de in stap 1 geïdentificeerde zoekgebieden.

Afbeelding 2.2 Uitsluitingscriteria (Antea Group, 2018)

	Bufferafstand (m)
Woningen	
Individuele woningen	350
Groep woningen	500
Luchtvaart	
Radargebied Volkel Funnels en ICHS (De Peel, Budel, Maastricht, Geilenklrchen)	15.000
Infrastructuur	
Rijkswegen	60
Spoorwegen	71
Vaarwegen	50
Straalverbindingen	120
Hoogspanningslijnen	200
Externe veiligheid	
Vuurwerk	150
Vervoer	60
Opslag	60
Onoplosbare stoffen	150
LPG punt	
EZ punt	150
Emplacement	
BRZO punt	60
Bevi punt	60
Ammoniak punt	60
(Toekomstige) Buisleiding	5
Lijn van windturbines	
Minimaal beschikbare lengte	2.000

De motivatie bij de 'bufferafstand' tot woningen luidt: *'Er is gekeken naar de afstand tot de bestaande woningen in Limburg en de aangrenzende delen van België en Duitsland. Aan de geluidbelasting door windturbines bij woningen zijn wettelijke eisen gesteld (Lden 47 dB en Lnight 41 dB). Deze normstelling is ten behoeve van het afbakenen van mogelijke zoekgebieden vertaald naar een minimale afstand van 350 meter tot individuele woningen. Deze afstand is gebaseerd op praktijksituaties voor windparken waar geluidcontouren zijn berekend. Voor groepen woningen is een afstand van 500 meter gehanteerd. Hierbij is een ruimere marge genomen voor de geluidbelasting.'* (Antea Group, 2018)

Hierbij kan worden aangemerkt dat de gehanteerde afstanden aan de krappe kant zijn. Uitgaande van een afstand van 500 meter tot woningen en zeker uitgaande van een afstand van 350 meter tot woningen zijn turbines vaak alleen realiseerbaar indien mitigerende maatregelen worden getroffen. Dit blijkt ook uit het onderzoek van Arcadis ten behoeve van het PIP en vergunningen d.d. 30 mei 2018¹. Daarenboven wordt dan vaak alleen voldaan aan de 47 dB norm, waarmee niet noodzakelijk een goede milieukwaliteit wordt gerealiseerd. Zie bijvoorbeeld (maar niet uitputtend) de hinderklassen in afbeelding 3.2 en de daarmee corresponderende GES-klassen: tot 47 dB geldt een GES-score 3 (vrij matig), boven 47 dB geldt een GES-score 5 (zeer matig)².

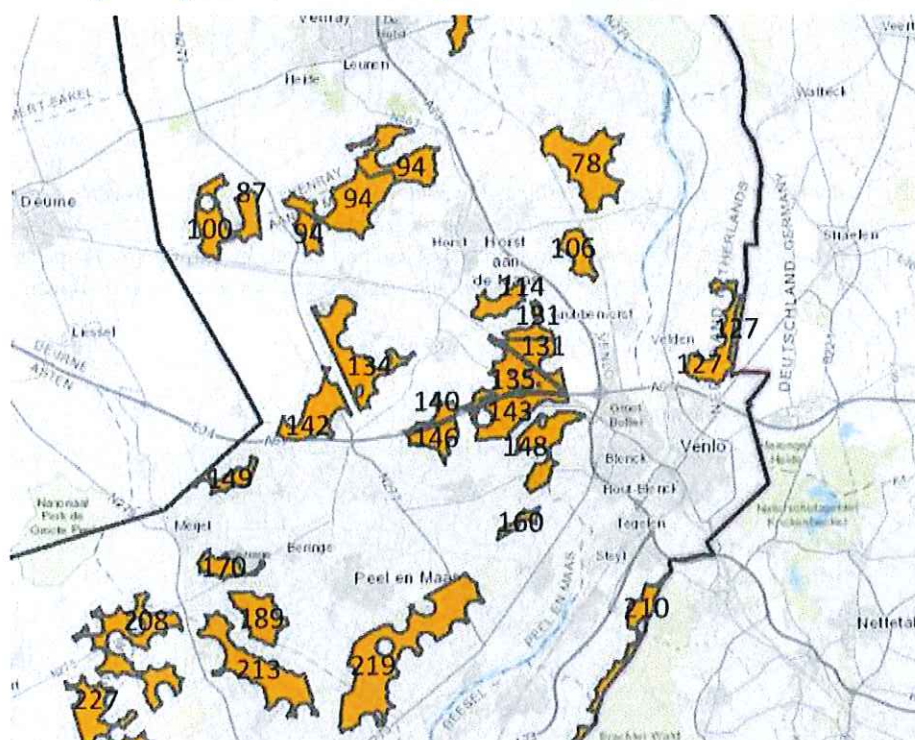
¹ http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9931.PIPWPGV-VG01/b_NL.IMRO.9931.PIPWPGV-VG01_tb3.pdf.

² Bron: handboek gezondheidseffectenscreening, GGD, 2012.

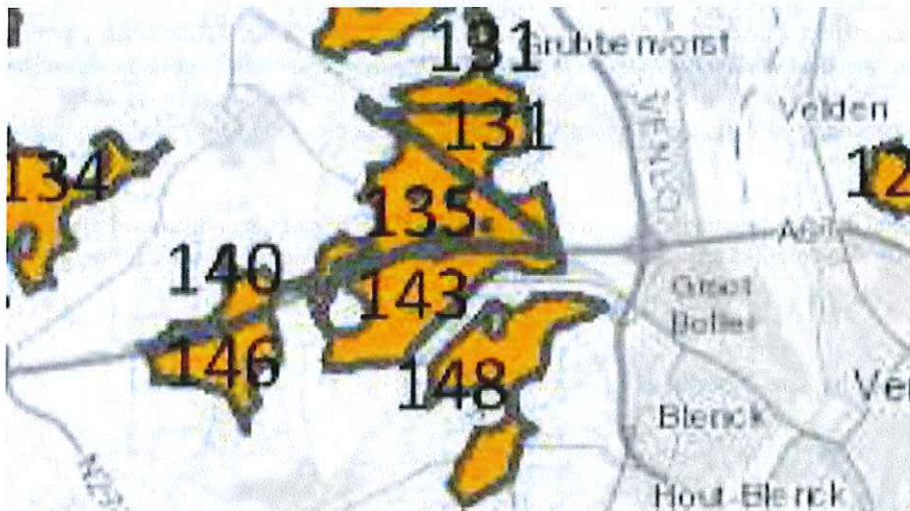
Verder is de minimale afstand van 5 meter tot buisleidingen te kort. Zoekgebied 131 in onderstaande afbeelding wordt doorsneden door een olieleiding (de Rotterdam-Rijn pijpleiding). In het milieueffectrapport Windpark Greenport staat: "Op basis van de Integrale omgevingsbeoordeling blijkt het – omwille van externe veiligheidsredenen – niet haalbaar om windturbines te plaatsen in de directe nabijheid van de Rotterdam-Rijn-Pijpleiding (RRP), die parallel ligt aan het spoor tussen de Greenportlane en de Grubbenvorsterweg. Het plangebied is daarom aan de zijde van de RRP ingeperkt". Afbeelding 2 op pagina 17 van het MER toont het verkleinde plangebied.

In algemene zin geldt dat alle uitsluitingscriteria in de locatiestudie matig of niet zijn onderbouwd. Op basis van bovenstaande uitsluitingscriteria volgen niettemin onderstaande zoekgebieden in de omgeving van Venlo.

Afbeelding 2.3 Zoekgebieden op basis van uitsluitingscriteria (Antea Group, 2018)

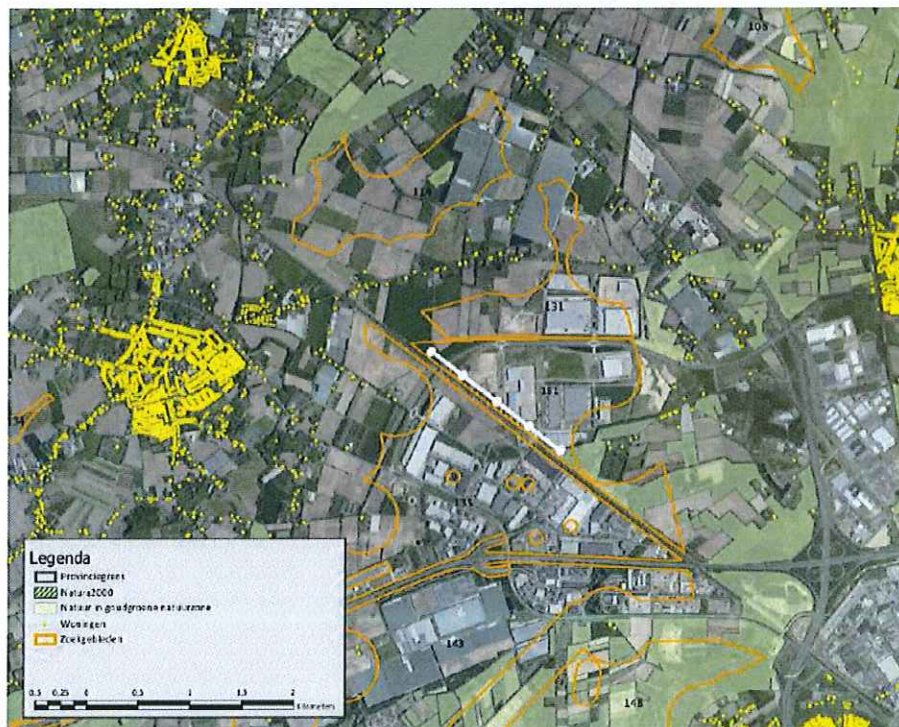

Afbeelding 2.4 Zoekgebieden op basis van uitsluitingscriteria (Antea Group, 2018) (ingezoomd)

In afbeeldingen 2.3 en 2.4 valt direct op dat de drie turbines ten zuiden van de A67 (zoals beschreven in hoofdstuk 1 van deze notitie) niet binnen de grenzen van de aangewezen zoekgebieden vallen. Die turbines en dat deel van het plangebied zijn ook niet meegenomen in stap 2 van het onderzoek van Antea Group, zie ook onderstaande afbeelding, waarin niet meer dan vijf turbines zijn weergegeven (witte lijn en witte bollen in onderstaande afbeelding 2.5).

Afbeelding 2.5 Zoekgebied 131 'locatie Greenport' (Antea Group, 2018)

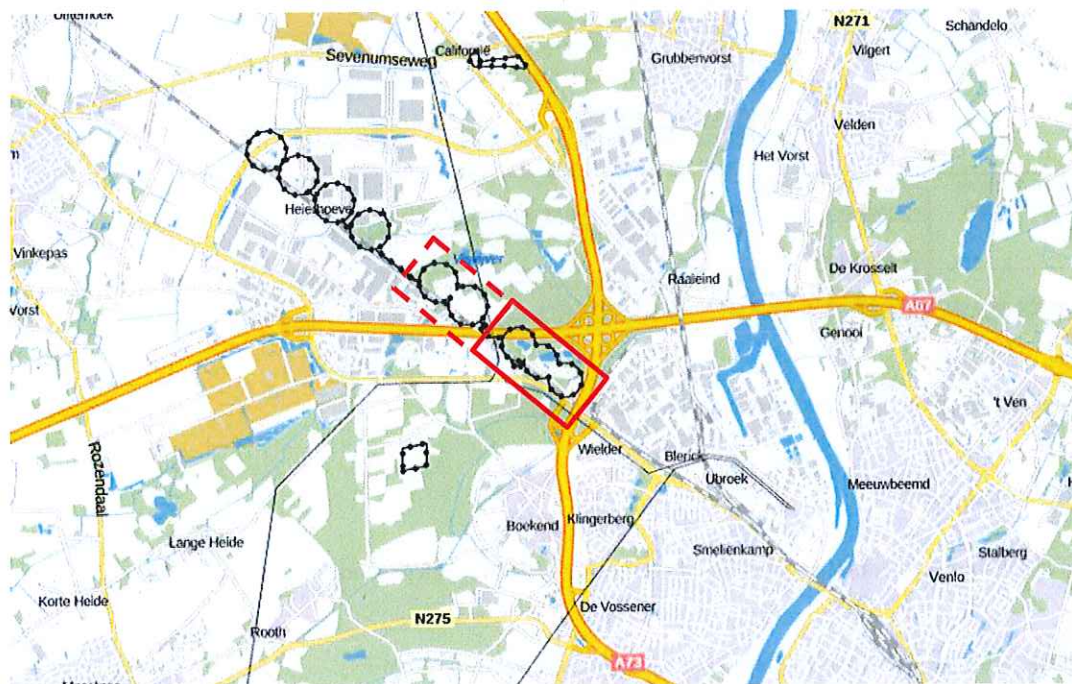
Vergelijkt men afbeelding 2.5 (Antea Group) met afbeelding 2.6 (PIP), dan valt het volgende op:

- er zijn in het PIP drie turbines opgenomen die buiten het zoekgebied in afbeelding 2.5 vallen (rood omlijnd in afbeelding 2.6);
- er zijn in het PIP vijf turbines opgenomen die buiten de witte lijn met turbines in afbeelding 2.5 vallen (omlijnd met rode onderbroken lijn in afbeelding 2.6).

Hiermee wordt feitelijk conform de gehanteerde methodiek geconcludeerd dat een groot deel van het PIP-plangebied ongeschikt is voor de plaatsing van windturbines. In het verweerschrift van GS wordt dit argument weerlegd. Zie voor onze reactie op dat verweer hoofdstuk 5 van deze notitie.

In hoofdstuk 3 is onderzocht wat de invloed van bovenstaande afwijkingen is op de conclusies in de locatiestudie van Antea Group.

Afbeelding 2.6 Plangebied windpark Greenport Venlo (PIP)

3 NADER ONDERZOEK

3.1 Vraagstelling en beoordelingskader

Antea Group hanteert in fase 2 van haar alternatievenonderzoek onderstaand beoordelingskader. Hetzelfde beoordelingskader is in voorliggend onderzoek als uitgangspunt gehanteerd.

Afbeelding 3.1 Beoordelingskader alternatievenonderzoek fase 2 (Antea Group, 2018)

Aspect	Deelaspect	Criteria	Vorm
Leefomgeving	Geluid	Aantallen woningen per afstandsklasse	Kwantitatief
		Gewogen hinder	Kwantitatief
		Oppervlakte stiltegebied in een straal van 1.200 meter	Kwantitatief
Landschap	Structuur van het landschap	Type landschap	Kwantitatief
	Schaal en openheid	De Inpasbaarheid van windturbines	Kwalitatief / Stap 3
	Beleefbaarheid	Aantal woningen in een straal van 2.400 meter	Kwantitatief
	Aardkundige waarden	Het belang van de aanwezige waarden	Kwantitatief
Natuur	Gebieden	Afstand tot Natura2000	Kwantitatief
		Oppervlakte NNN in het zoekgebied en in een straal van 450 meter	Kwantitatief
	Soorten	Weldevogelgebieden in het zoekgebied	Kwantitatief
		Trekroutes van vogels	Kwalitatief / Stap 3
		Vleermuizen in en het zoekgebied en in een straal van 450 meter	Kwantitatief
Archeologie en cultuurhistorie	Verwachtingswaarde archeologie	Verwachtingswaarde in het zoekgebied	Kwantitatief
	Cultuurhistorie	Monumenten en stads- en dorpsgezichten	Kwantitatief
Energieopbrengst	Maximale lijnlengte	Aantal windturbines maal opbrengst van een standaard windturbine	Kwantitatief

Hieronder is op de deelaspecten/variabelen nader ingegaan.

3.2 Geluid

Voor het aantal geluidbelaste woningen hanteert Antea Group onderstaand beoordelingskader.

Afbeelding 3.2 Beoordelingskader alternatievenonderzoek fase 2 (Antea Group, 2018)

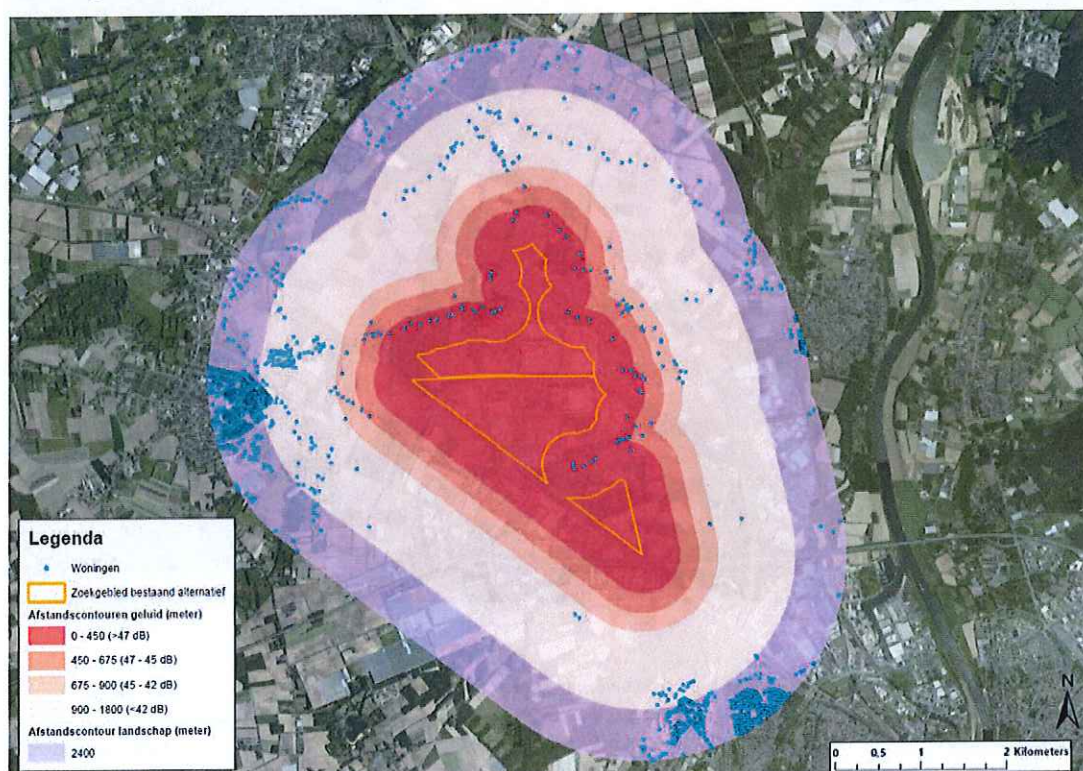
Afstand tot rand zoekgebied	Bereik in dB's	Hinder	Hinderpercentage
0-450m	>47 dB	hinder (a)	17
		ernstige hinder (HA)	8
450-675m	47 – 45 dB (46 dB)	hinder (a)	14
		ernstige hinder (HA)	7
675-900m	45 – 42 dB (43,5 dB)	hinder (a)	9
		ernstige hinder (HA)	4
900-1800m	<42 dB	hinder (a)	7
		ernstige hinder (HA)	2

3.2.1 Resultaten op basis van grenzen zoekgebied

Antea Group heeft op basis van het BAG het aantal woningen binnen bovenstaande contouren gemeten. Ze hanteert voor de bepaling van de geluidcontouren als uitgangspunt de randen van zoekgebied 131 in afbeelding 2.5. Aangetekend wordt dat zoekgebied 131 (dat uit twee delen lijkt te bestaan) uitgestrekt is en de begrenzing van het zoekgebied grillig is. Aan de resultaten van Antea Group kan dus weinig praktische betekenis worden toegekend en daarom zijn in paragraaf 3.2.2 de resultaten op basis van de exacte

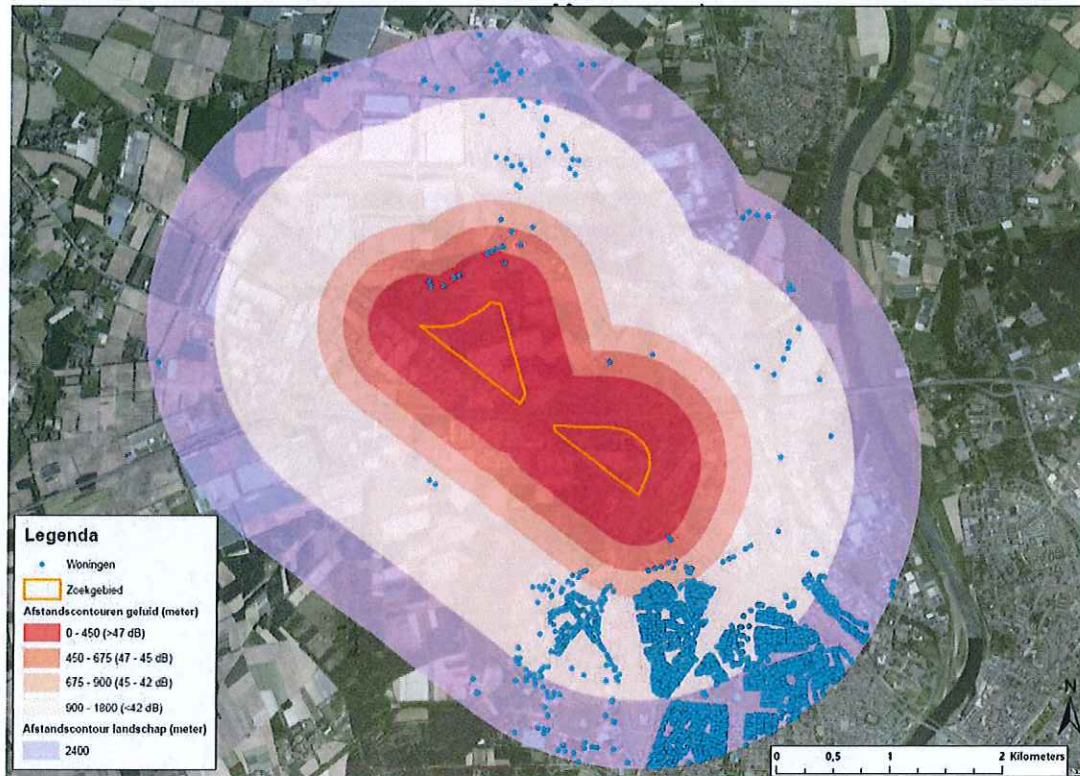
turbineposities (en dus niet de randen van het zoekgebied) met elkaar vergeleken. Met het doel om consistente/vergelijkbare resultaten te verkrijgen heeft Witteveen+Bos wel eerst de aantallen woningen binnen de contouren rondom de randen van twee zoekgebieden berekend. Te beginnen met zoekgebied 131, zie onderstaande afbeelding 3.3 en tabel 3.1.

Afbeelding 3.3 Woningen binnen geluidcontouren rondom zoekgebied 131

Antea group is voor de indicatieve invulling van het zoekgebied alleen uitgegaan van de linkerkzijde van zoekgebied 131. De witte lijn turbines (zie afbeelding 2.5) in de studie van Antea Group zijn zuiver ter illustratie. De resultaten van Antea Group zijn gebaseerd op de randen van de zoekgebieden. In deze indicatieve invulling zijn de twee turbines in het rechterdeel van het zoekgebied niet meegenomen en daarnaast zijn ook de drie turbines in de oksel, nabij Blerick niet in het onderzoek van Antea Group meegenomen, deze liggen zelfs buiten het zoekgebied. Daarom is ten behoeve van voorliggend onderzoek een 'alternatief' zoekgebied gedefinieerd, volgens de uitsluitingscriteria zoals beschreven in hoofdstuk 2. Het alternatieve zoekgebied en de bijbehorende geluidcontouren staan in afbeelding 3.4. Het aantal woningen per geluidcontour staat in tabel 3.1.

Afbeelding 3.4 Woningen binnen geluidcontouren rondom alternatief zoekgebied

Tabel 3.1 Aantal woningen binnen geluidcontouren op basis van randen zoekgebieden

Afstandscontour	Aantal woningen zoekgebied 131	Aantal gehinderden zoekgebied 131 ¹	Aantal woningen alternatief zoekgebied	Aantal gehinderden alternatief zoekgebied ²
0 - 450 meter	49	18	8	3
450 - 675 meter	22	7	17	5
675 - 900 meter	28	6	119	23
900 - 1.800 meter	312	48	2.898	444
totaal	411	78	3.042	476

Tabel 3.1 laat zien dat het aantal gehinderden bij het alternatieve zoekgebied ongeveer een zesvoud is van het aantal gehinderden bij zoekgebied 131. Daarmee wordt aangetoond dat de 'verlenging' van het windpark tot voorbij de A67 een (extra) negatief effect heeft.

¹ Berekend door aantal woningen te vermenigvuldigen met 2,19 (aantal mensen/woning volgens Antea Group) en de hinderpercentages in afbeelding 3.2. Betreft 17 %, 14 %, 9 % en 7 %.

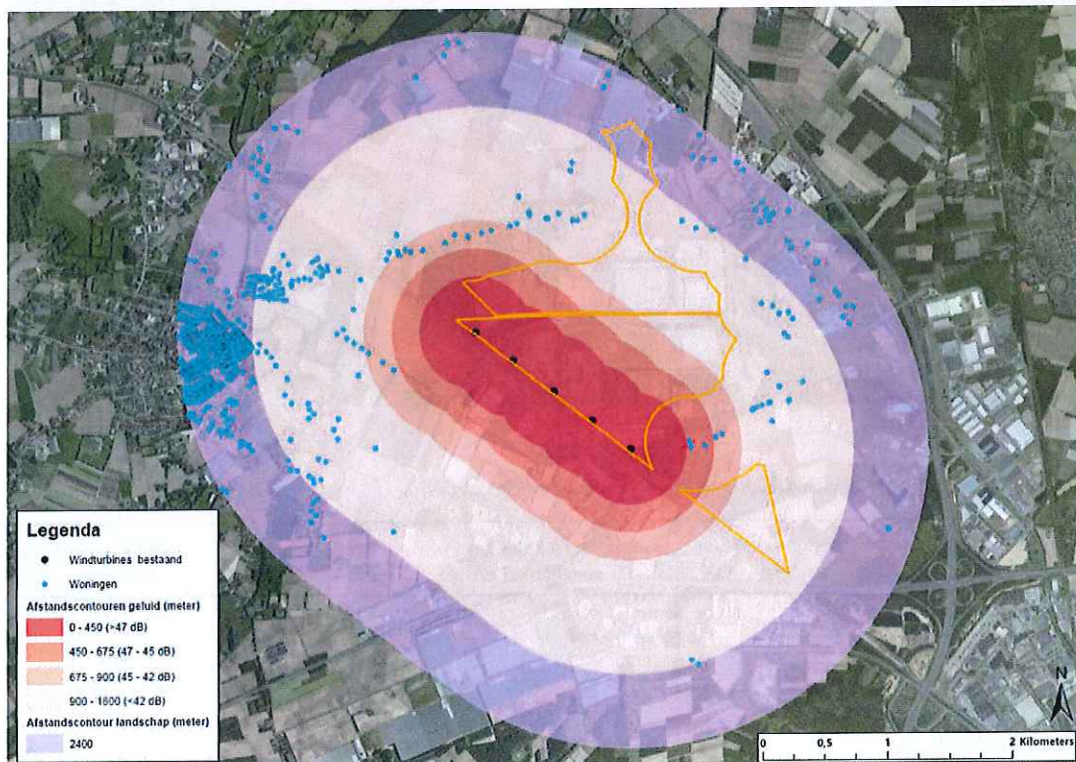
² Berekend door aantal woningen te vermenigvuldigen met 2,19 (aantal mensen/woning volgens Antea Group) en de hinderpercentages in afbeelding 3.2. Betreft 17 %, 14 %, 9 % en 7 %.

3.2.2 Resultaten op basis van exacte turbineposities

Omdat de rekenmethode van Antea Group niet representatief is voor de daadwerkelijke lijn(en) met windturbines, zijn de vijf meest zuidelijke windturbines in het PIP 'Windpark Greenport Venlo' (hierna: locatiealternatief) doorgerekend conform de methode in de locatiestudie van Antea Group. Deze resultaten zijn vergeleken met een hertelling van het aantal woningen rondom de turbineposities in afbeelding 2.4 (witte lijn).

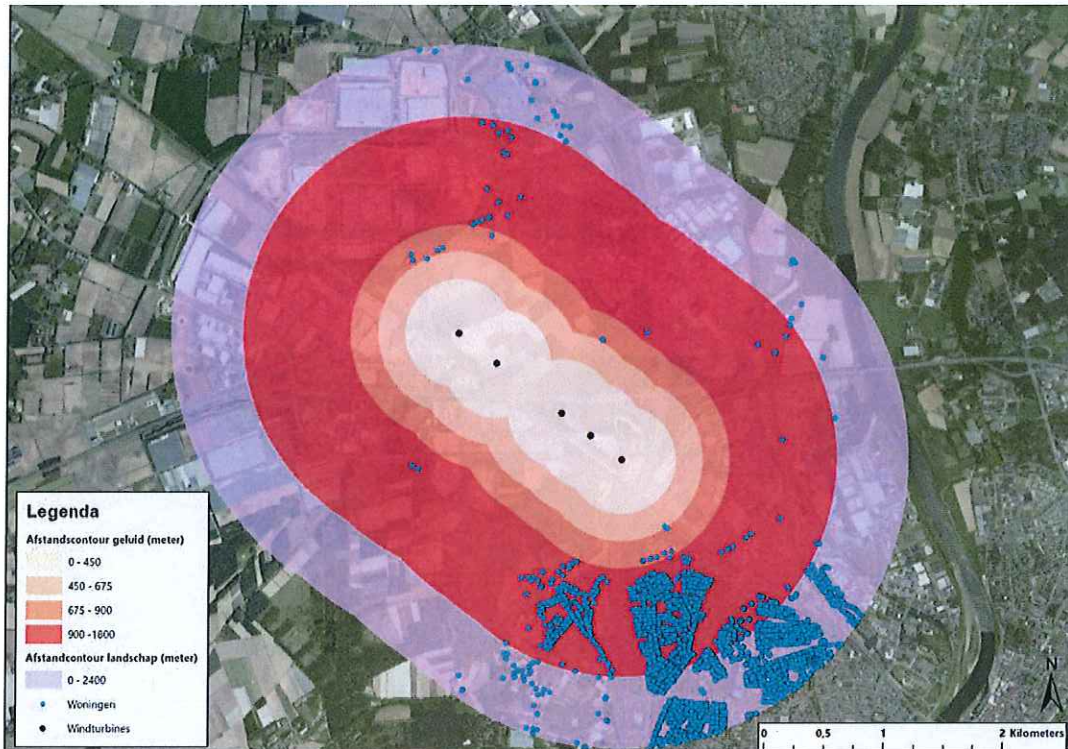
Onderstaande afbeeldingen en tabel 3.2 tonen de resultaten op basis van de exacte turbineposities.

Afbeelding 3.5 Aantal woningen binnen geluidcontouren lijn turbines in zoekgebied 131¹

¹ In hoofdstuk 2 is beschreven dat zoekgebied 131 te groot is en ingeperkt had moeten worden vanwege de RRP leiding. In bijlage I is dezelfde afbeelding opgenomen zonder de meest westelijke turbine, welke in het PIP is afgefallen vanwege de RRP leiding, vanwege de gehanteerde methodiek in hoofdstuk 3 is deze westelijke turbine niet verwijderd.

Afbeelding 3.6 Aantal woningen binnen geluidcontouren locatiealternatief

Tabel 3.2 Aantal woningen binnen geluidcontouren op basis van exacte posities

Afstandscontour	Aantal woningen zoekgebied 131	Aantal gehinderden zoekgebied 131 ¹	Aantal woningen locatiealternatief	Aantal gehinderden locatiealternatief ²
0 - 450 meter	0	0	0	0
450 - 675 meter	3	0	1	0
675 - 900 meter	15	3	16	3
900 - 1.800 meter	123	19	2.217	340
totaal	207	22	2.234	343

Tabel 3.2 laat zien dat het aantal gehinderden bij het locatiealternatief ruim tien maal zo hoog is als bij zoekgebied 131.

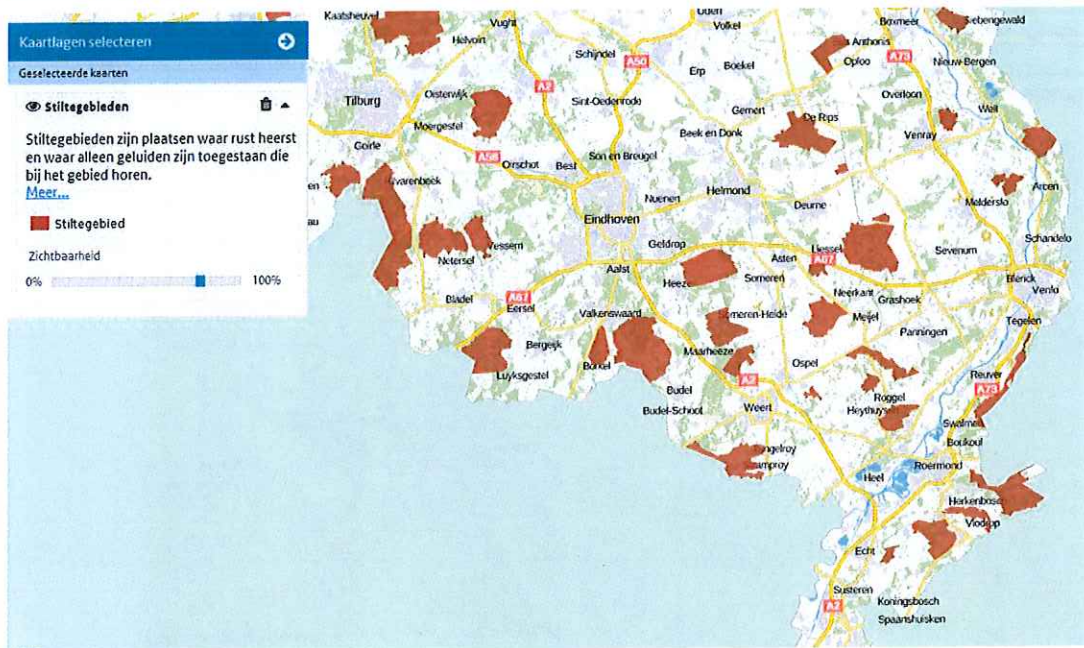
3.2.3 Stiltegebieden

Net als zoekgebied 131 ligt het alternatieve zoekgebied (zie afbeelding 3.4) niet in een stiltegebied, zie onderstaande afbeelding.

¹ Berekend door aantal woningen te vermenigvuldigen met 2,19 (aantal mensen/woning volgens Antea Group) en de hinderpercentages in afbeelding 3.2. Betreft 17 %, 14 %, 9 % en 7 %.

² Berekend door aantal woningen te vermenigvuldigen met 2,19 (aantal mensen/woning volgens Antea Group) en de hinderpercentages in afbeelding 3.2. Betreft 17 %, 14 %, 9 % en 7 %.

Afbeelding 3.7 Stiltegebieden (www.atlasleefomgeving.nl)

3.3 Landschap

Gemeten vanaf de grenzen van de zoekgebieden in afbeeldingen 3.3 en 3.4, bevinden zich er:

- ongeveer 4.000 woningen binnen de 2.400 meter contour rondom zoekgebied 131;
- 5.816 woningen binnen de 2.400 meter contour rondom het alternatieve zoekgebied.

Gemeten rondom de exacte turbineposities in afbeeldingen 3.5 en 3.6, bevinden zich er:

- 1.109 woningen binnen de 2.400 contour rondom de turbines in zoekgebied 131;
- 4.664 woningen binnen de 2.400 meter contour rondom het locatiealternatief.

Op grond van bovenstaande resultaten scoort het locatiealternatief dus duidelijk slechter op het aspect 'beleefbaarheid van het landschap' dan zoekgebied 131.

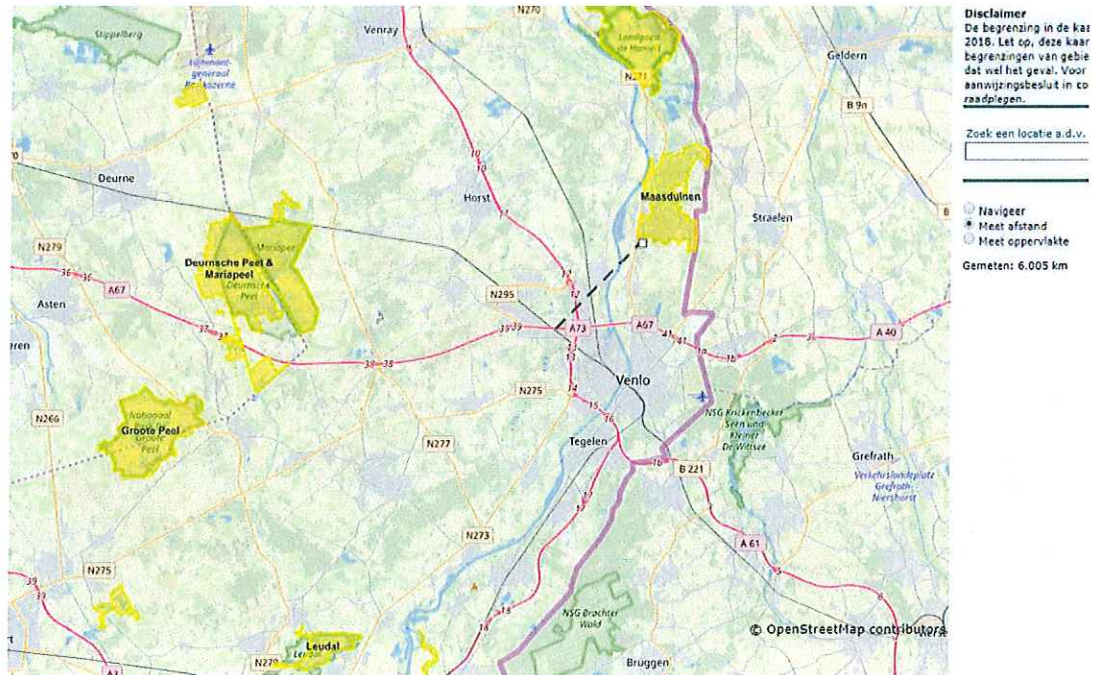
Op de andere gehanteerde landschappelijke criteria (open landschap, landschapsstructuur, aardkundige waarden) onderscheidt het locatiealternatief zich, op grond van de methode en uitgangspunten van Antea Group, niet van zoekgebied 131.

3.4 Natuur

Natura 2000

De afstand van het alternatieve zoekgebied tot Natura 2000-gebieden verschilt niet of nauwelijks van de afstand van zoekgebied 131 tot Natura 2000-gebieden (in beide gevallen 5,5 - 6 kilometer).

Afbeelding 3.8 Afstand tot Natura 2000-gebieden

NNN

De drie turbines (60 %) nabij Blerick staan in het NNN (goudgroene zone). Dit is beduidend meer dan bij zoekgebied 131 in het onderzoek van Antea Group (bij zoekgebied 131 gaat het om +/- 10 % ruimtebeslag in de goudgroene zone van het NNN en dus heeft het alternatieve zoekgebied +/- 50 % extra ruimtebeslag in de goudgroene zone van het NNN).

Afbeelding 3.9 Begrenzing NNN Limburg (goudgroene natuurzone)

Ten overvloede geldt het 'nee, mits'-beleid van de provincie Limburg, welke in beginsel geen ontwikkelingen in de goudgroene zone toestaat die de wezenlijke kenmerken en waarden het NNN aantasten. Volgens artikel 2.6.3 van de omgevingsverordening kan dit alleen worden toegestaan indien:

- er sprake is van een groot openbaar belang;
- er geen reële alternatieven zijn; en

- uit het ruimtelijk plan blijkt dat en hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en voor het overige worden gecompenseerd, waarbij:
 - de compensatie niet mag leiden tot verlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden; en
 - de compensatie plaatsvindt:
 - op financiële wijze; of
 - in natura in nog niet gerealiseerde delen van de Goudgroene natuurzone.

Zoals door de provincie zelf gesteld zijn er voldoende reële alternatieven, te weten de voorkeursgebieden voor windenergie (POL paragraaf 5.5.4): *'Uit het plan-MER blijkt dat deze gebieden voldoende potentie hebben om de opgave te verwezenlijken.'* Daarmee is plaatsing van turbines in het NNN-gebied in strijd met het beleid van de provincie.

De provincie Limburg schrijft hierover zelf in de zienswijzennota: *'De impact van ontwikkelingen op de NNN is geregeld in de provinciale Beleidsregel natuurcompensatie. Deze beleidsregel biedt de mogelijkheid om - in geval van ontwikkelingen met een groot maatschappelijk belang - de effecten op de NNN te compenseren op een andere plek. De Provincie is van mening dat Windpark Greenport Venlo een groot maatschappelijk belang dient.'* Daarmee slaat de provincie Limburg dus in ieder geval één essentiële stap over, namelijk de onderbouwing van (de afwezigheid van) reële alternatieven.

Uit artikel 2.7.2 van de Omgevingsverordening Limburg 2014 (OL 2014) blijkt verder nog dat een ruimtelijk plan een beschrijving moet geven van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten van de Bronsgroene Landschapszone, de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd. In het tweede en derde lid van artikel 2.7.2 is uitgewerkt wat deze kernkwaliteiten zijn. Daarbij gaat het onder andere om het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf.

De toelichting van het provinciaal inpassingsplan en de Natuurtoets gaat niet op alle door artikel 2.7.2. OL2014 genoemde kernkwaliteiten in. De stukken vermelden wel dat er geen aantasting van de Bronsgroene landschapszone is, maar tonen niet overtuigend waarom dat het geval is. Ook gelet hierop is het provinciaal inpassingsplan vastgesteld in strijd met het bepaalde in de OL2014.

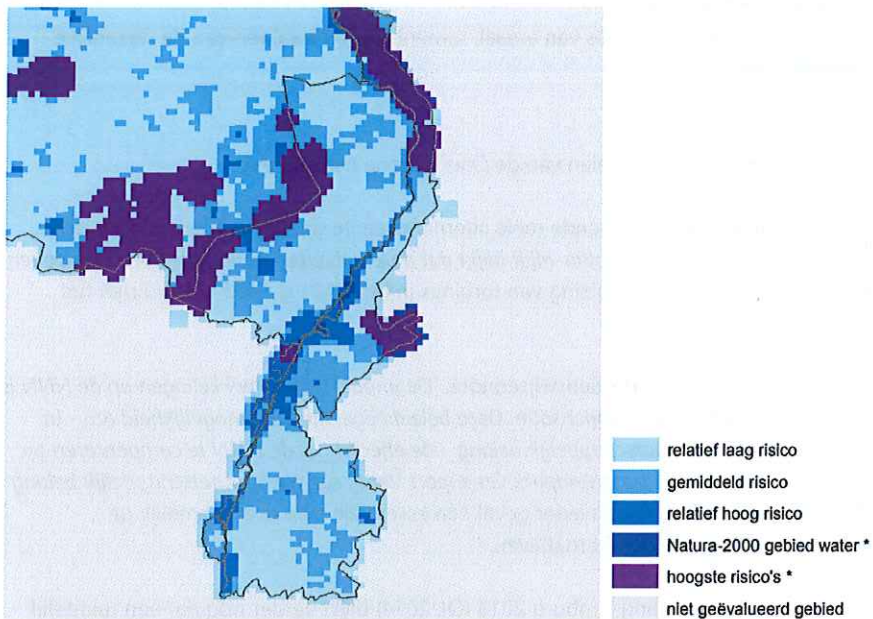
Weidevogelgebied

Op grond van het natuurbeheerplan van de provincie Limburg bevinden er zich geen weidevogelgebieden in of rondom het zoekgebied/de zoekgebieden.

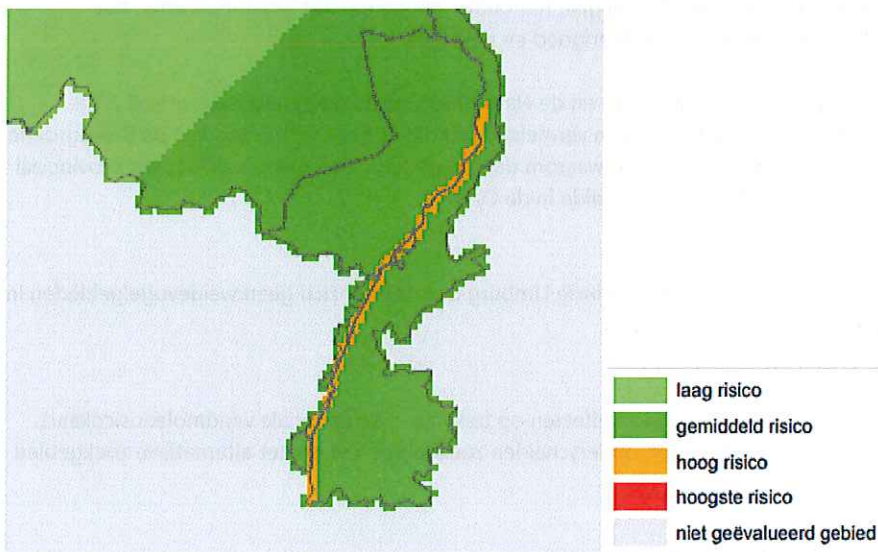
Trekvogels

Antea Group hanteert voor de beoordeling van effecten op trekvogels de nationale windmolenrisicokaart. Gezien onderstaande uitsnedes uit die kaart, onderscheiden zoekgebied 131 en het alternatieve zoekgebied zich hierop niet.

Afbeelding 3.10 Windmolenrisicokaart (totaal)

Afbeelding 3.11 Windmolenrisicokaart (trekvogels)

Vleermuizen

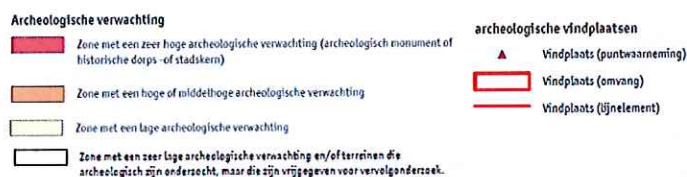
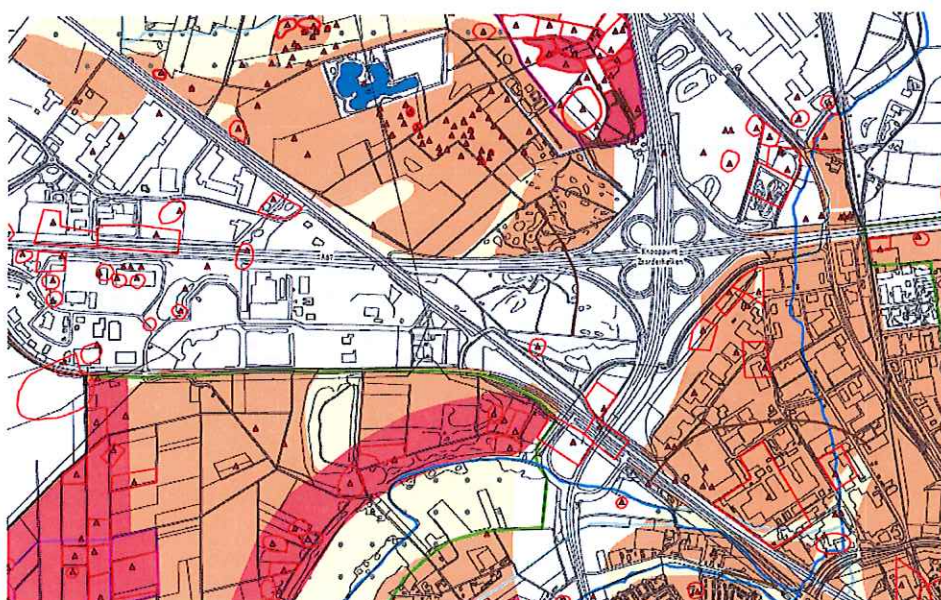
Over vleermuizen concludeert Antea Group: 'Het ontbreken van informatie maakt het maken van een zinvolle rangorde van zoekgebieden onmogelijk.' Het aspect vleermuizen is daarom ook in voorliggende notitie niet nader beoordeeld.

3.5 Archeologie en cultuurhistorie

In het alternatieve zoekgebied zijn twee archeologische vindplaatsen. Tenminste één turbine wordt geplaatst in een gebied met een (middel)hoge archeologische verwachting. Tenminste drie turbines worden geplaatst in een gebied met (zeer) lage archeologische verwachting. Het alternatieve zoekgebied onderscheidt zich

hierop positief van zoekgebied 131, dat in grotere mate overlapt met gebieden met archeologische (middel)hoge verwachtingswaarden.

Afbeelding 3.12 Archeologische beleidskaart gemeente Venlo

Betreffende gebouwde monumenten en stads- en dorpsgezichten heeft Antea Group alle relevante objecten binnen een straal van 450 meter tot het zoekgebied geïnventariseerd. Het gaat bij zoekgebied 131 om in totaal drie objecten, waarvan niet één rijksmonument. In en rondom het nieuwe zoekgebied bevinden zich ook geen rijksmonumenten¹. Gezien de relatief moderne omgeving (snelwegen, spoorweg, bedrijven) is het directe effect op cultuurhistorische waarden bij voorbaat niet onderscheidend.

Het onderzoek van Antea Group omvat niet de verandering van de belevings- en/of contextwaarde van cultuurlandschappen, waarbij sprake kan zijn van externe werking. Indien dit wel was betrokken zou voor het locatiealternatief een negatief effect op het cultuurhistorisch (en natuur-technisch) waardevolle² complex Koelbroek, Everlosche Beek en Kockersen en Crayelheide /Blerickse Heide zijn vastgesteld door de zichtbare aanwezigheid van de vijf windturbines richting Blerick.

3.6 Energieopbrengst

Antea Group vertaalt de maximale lijnlengte naar een zekere energieopbrengst. Antea Group berekent voor zoekgebied 131 een lijnlengte van ruim 3 kilometer. De afstand (mast tot mast) van vijf turbines in het PIP is echter minder dan 2 kilometer. Daarmee wordt de mogelijke energieopbrengst door Antea Group overschat of moet gelden dat de energieopbrengst van het locatiealternatief ongeveer 1/3 kleiner is.

¹ <http://rijksmonumenten.nl/plaatsen/>.

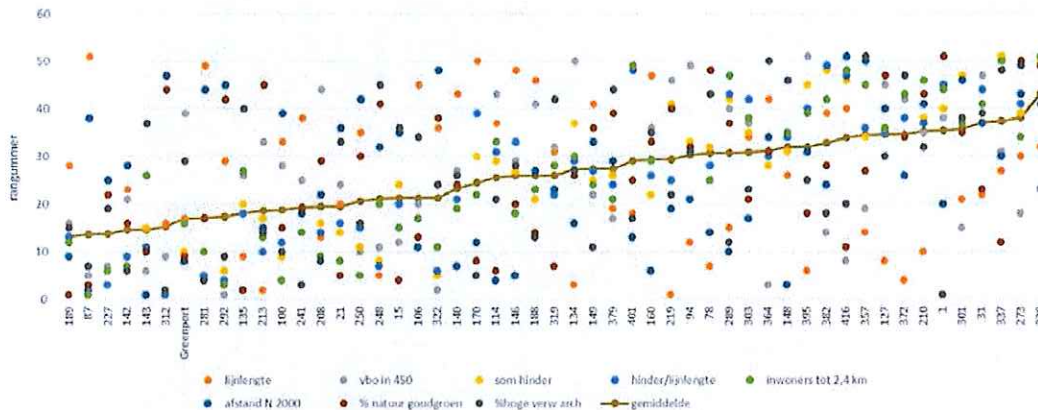
² Zie onder andere: Boeiend Boekend, Hogeschool Zuyd, 24 februari 2006.

4 CONCLUSIE

Conclusies Antea Group

De resultaten van fase 2 van het alternatievenonderzoek monden uit in een rangorde van de zoekgebieden per onderzoeksthema. Zoekgebied 131 'Greenport' komt hier relatief positief naar voren, zie onderstaande afbeelding.

Afbeelding 4.1 Resultaten alternatievenonderzoek fase 2 (Antea Group, 2018)

Vergelijking met resultaten locatiealternatief

Vergelijkt men het locatiealternatief met zoekgebied 131, dan scoort het locatiealternatief op de volgende thema's duidelijk slechter:

- zesmaal tot tienmaal meer gehinderden door geluid;
- aantasting van de beleefbaarheid van het landschap voor 20 % - 400 % meer mensen;
- ruimtebeslag in het NNN (60 % in plaats van 10 %);
- lijnlengte (energieopbrengst) (< 2 kilometer in plaats van ruim 3 kilometer).

Op archeologie onderscheid het locatiealternatief zich juist positief van zoekgebied 131.

Rangorde locatiealternatief

Uit afbeelding 4.1 blijkt dat er 51 zoekgebieden nader zijn onderzocht. Qua rangorde zou het locatiealternatief ongeveer terecht komen in:

- plaats 30 in plaats van top 10 qua aantal geluidgehinderden;
- plaats 40 in plaats van top 30 qua aantal mensen < 2.400 m (beleefbaarheid landschap);
- plaats 40 in plaats van top 10 qua ruimtebeslag in NNN;
- nummer laatst qua lijnlengte;
- overall plaats 30/40 in plaats van top 10.

Oordeel locatiealternatief

Geconcludeerd wordt dat, indien het locatiealternatief was meegenomen in het alternatievenonderzoek, of als zoekgebied 131 'Greenport' was uitgebreid met locatiealternatief, de locatie 'Greenport' beduidend anders (slechter) zou scoren dan zoals is weergegeven in het onderzoek van Antea Group. Het onderzoek van Antea Group kent hiermee dus een belangrijke omissie.

Overige omissies in locatiestudie en toetsing aan advies Cmer

Verder blijkt uit de analyse in deze notitie:

- er is sprake van een onvoldoende onderbouwde of gemotiveerde afwijking van het provinciale beleid voor voorkeursgebieden windenergie alsook het provinciale beleid voor het NNN;

- het beoordelingskader voor het alternatievenonderzoek is matig onderbouwd, met name met betrekking tot geluid (betreft de breedte van de geluidcontouren) en de afstand tot buisleidingen;
- Antea Group schrijft over haar aanpak en uitgangspunten: *'De kans dat (alle) windturbines op de rand van het zoekgebied worden geplaatst en dat de hele rand van het zoekgebied wordt vol gezet met windturbines is verwaarloosbaar. De gegenereerde cijfers kunnen dus worden opgevat als een worst-case indicatie van de kans op het optreden van effecten.'* Gezien deze kanttekening kan de studie van Antea Group dus ten hoogste richtinggevend in een verkenning worden gebruikt, en niet als onderbouwing voor een locatiekeuze, zelfs niet als adequate informatie in een locatievergelijking. Daarmee wordt dus niet voldaan aan het advies van de commissie voor de m.e.r. die luidt: *'De Commissie adviseert de provincie nog wel beter uit te leggen waarom vanuit milieuoogpunt de locatie 'Greenport' vergelijkbaar, geschikter of minder geschikt is ten opzichte andere mogelijke locaties voor windparken in Limburg.'*

5 REACTIE OP VERWEERSCHRIFT GS

Locatiestudie Antea Group

GS schrijven in hun verweerschrift inzake de locatiestudie van Antea Group hoofdzakelijk:

Appellanten menen dat uit de Antea-rapportage zou volgen dat het gebied waar de meest zuidelijke gelegen turbines van WPGV zijn gelegen niet als geschikte locatie zou zijn aan te merken. Dit kan evenwel niet uit de Antea-rapportage worden afgeleid en wel om het volgende. In stap 1 van de Antea-rapportage zijn zoekgebieden binnen de provincie Limburg geselecteerd op basis van een aantal uitsluitende criteria. Deze criteria blijken uit tabel 3.1 van de Antea-rapportage. Voor het gebied GPV is een detailkaart opgenomen op blz 49 van het Antea-rapport. Daarop zijn de gebieden 131 (GPV) en 135 en 143 goed te zien. Dit zijn gebieden die zijn doorsneden door infrastructuur, waaronder de A67 en hoogspanningslijnen. Conform de bovenstaande tabel zijn hiervoor buffers in acht genomen. Hierdoor smelten deze gebieden niet aan elkaar en zijn het afzonderlijke zoekgebieden waarbinnen een lijn van minimaal 2000 m kan worden opgenomen. Dit komt overeen met een lijn van 5 windturbines. In de oksel van de A73 en de A67 nabij knooppunt Zaarderheiken is ook ruimte voor windturbines volgens dezelfde systematiek, echter hier kan geen lijn van 5 windturbines worden gerealiseerd. Dit volgt uit **bijlage 3**. Er is echter voor dit gebied conform de overige aspecten uit tabel 3.1 geen beletsel om deze ruimte te benutten voor het plaatsen van windturbines.

De afwezigheid van enig beletsel voor het plaatsen van windturbines zegt onvoldoende over de mate van geschiktheid van het alternatieve zoekgebied nabij Blerick ten opzichte van andere locaties in Limburg. Daarmee wordt dus nog steeds niet voldaan aan het advies van de Cmer. De geschiktheid van het alternatieve zoekgebied is bovendien laag, zo blijkt uit hoofdstuk 4 van deze notitie. En niet hoog, zoals GS elders in haar verweer stellen. Daarmee berust het besluit van GS dus op onjuiste informatie. We merken voorts nog op dat er geen positief advies door de Cmer is verleend. Het laatste advies van de Cmer is van 10 juli 2018. Het onderzoek van Antea Group is van 16 augustus 2018.

NNN

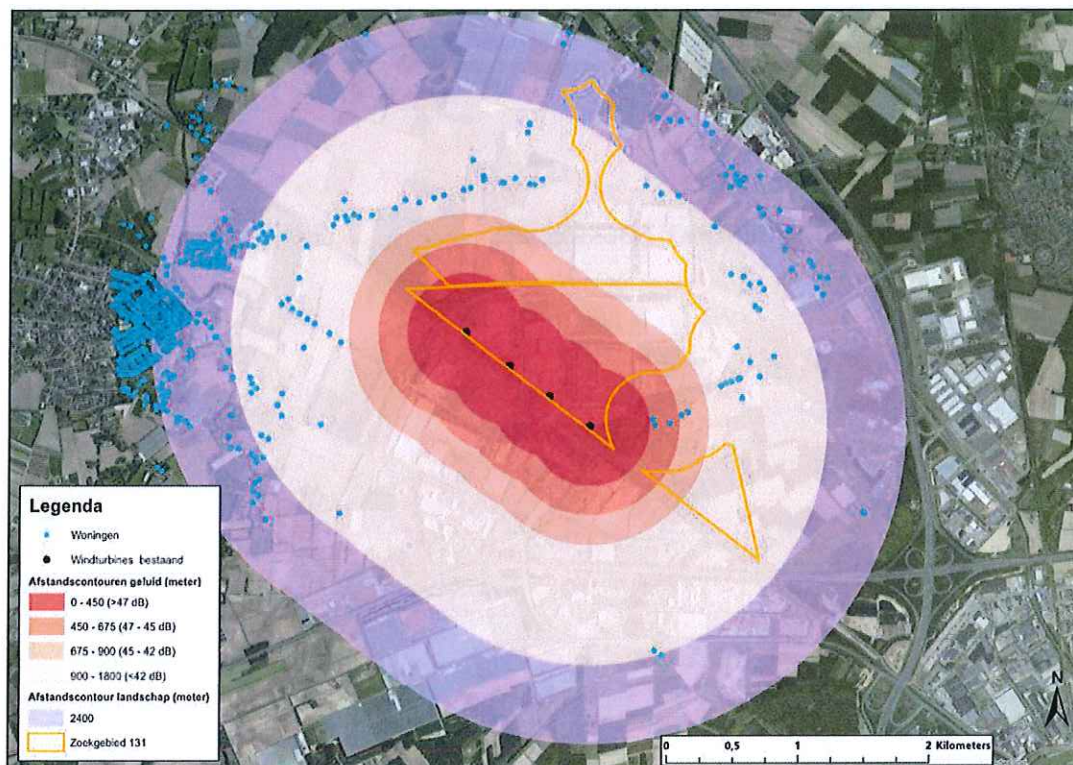
In paragraaf 3.4 van deze notitie is geconcludeerd dat de provincie op verschillende punten afwijkt van haar beleid inzake het NNN. Eén punt betreft het ontbreken van een onderzoek naar reële alternatieven. In punt 70 van het verweerschrift van GS wordt in dit kader gesteld dat er geen reële alternatieven bestaan. Daarbij wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de Nota van Zienswijzen¹. Dit moet paragraaf 3.1 zijn. Die paragraaf bevat een overzicht van gerealiseerde en geplande windprojecten in de provincie Limburg. Op basis daarvan wordt gesteld dat het voorgenomen windpark Greenpark Venlo noodzakelijk is om de provinciale doelstelling van 95,5 MW te halen. Kort en goed wordt daarmee alleen de noodzaak van het voornemen nader onderbouwd. Hierbij is het nog op zijn minst bevreemdend dat als argument wordt ingebracht dat windpark Greenpark Venlo door moet gaan (louter) omdat elders andere initiatieven niet van de grond komen. In punt 71 van het verweer verwijzen GS nog naar een locatie-onderzoek op inrichtingsniveau. Dat

¹ https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9931.PIPWPGV-VG01/b_NL.IMRO.9931.PIPWPGV-VG01_tb13.pdf.

kwificeert echter niet als een volwaardig (locatie)alternatievenonderzoek, omdat de principiële locatiekeuze dan al gemaakt is.

BIJLAGE: AFBEELDING INGEPERKT ZOEKGEBIED

Afbeelding I.1 Woningen binnen geluidcontouren rondom ingeperkt zoekgebied

Tabel I.1 Woningen binnen geluidcontouren rondom ingeperkt zoekgebied

Afstandscontour	Aantal woningen zoekgebied 131 (min westelijke turbine)
0 - 450 meter	0
450 - 675 meter	3
675 - 900 meter	2
900 - 1.800 meter	86
totaal	91

BIJLAGE 18

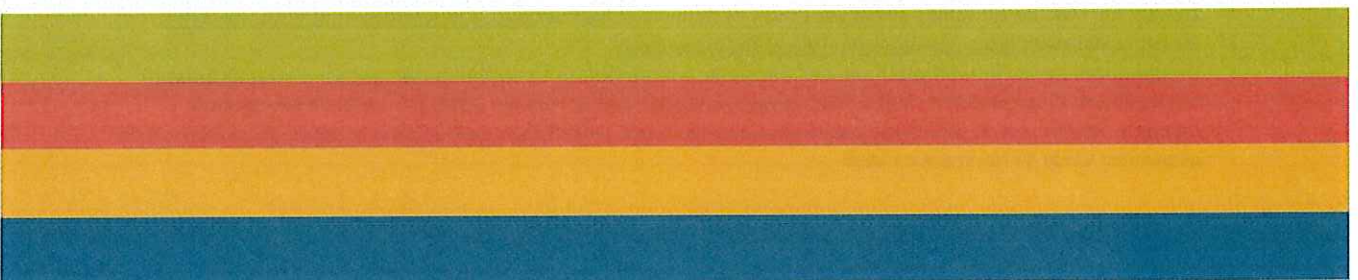
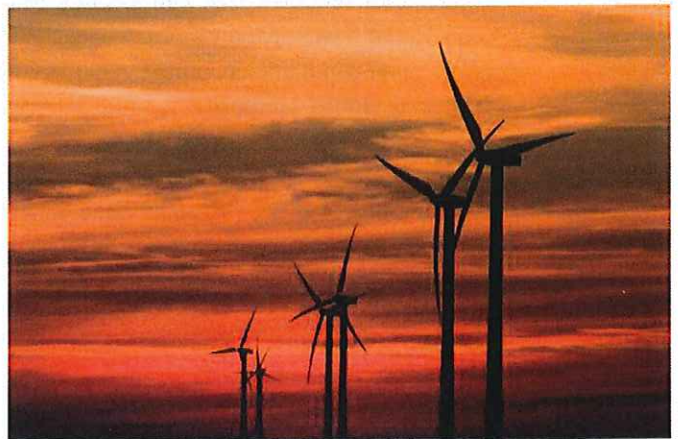

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Greenport Venlo

Advies over de oplegnotitie provinciaal inpassingsplan

10 juli 2018 / projectnummer: 3316

1. Advies in het kort

De gemeente Venlo wilde eerder windpark Greenport Venlo mogelijk maken, een park met negen turbines. Het park draagt bij aan de hoge duurzaamheidsambities van het bedrijventerrein Greenport. De milieugevolgen van dit park zijn bij de voorbereiding van het bestemmingsplan onderzocht in een milieueffectrapport (MER)¹. De gemeenteraad van Venlo heeft uiteindelijk op 12 maart 2018 besloten dit park niet mogelijk te maken vanwege gebrek aan draagvlak en om milieuredenen.² De provincie Limburg wil het park nu toch mogelijk maken met een provinciaal inpassingsplan (PIP) om tijdig (2020) te kunnen voldoen aan afspraken met het rijk over de provinciale energieopgave. De provincie heeft een oplegnotitie gemaakt op het MER, waarin zij uitlegt waarom zij een PIP wil vaststellen voor dit windpark.

Voordat Provinciale Staten besluiten, hebben zij de Commissie voor de milieueffectrapportage³ gevraagd te beoordelen of met deze oplegnotitie er voldoende informatie is om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen bij een provinciaal besluit over dit park. In de oplegnotitie is door de provincie aangegeven dat het voornemen ongewijzigd is, en het MER nog steeds actueel. Om deze reden heeft de provincie ervoor gekozen de Commissie niet opnieuw te vragen het MER te beoordelen. Onder de aanname dat het project onveranderd is en gegeven haar eerdere adviezen over het MER, vindt de Commissie het ook logisch alleen over de oplegnotitie te adviseren. Daarbij gaat ze ervan uit dat het MER, de aanvulling en de bijlagen inderdaad inhoudelijk ongewijzigd zijn.⁴

Hoe oordeelt de Commissie over de oplegnotitie?

De oplegnotitie geeft een goed overzicht van de geschiedenis en beleidsonderbouwing van windpark Greenport Venlo. De Commissie vindt de milieuonderbouwing echter nog onvoldoende voor het antwoord op de vraag waarom de provincie ervoor kiest om juist hier een park in te passen. Op twee punten is extra informatie nodig, namelijk:

- een toelichting waarom de locatie 'Greenport' vergelijkbaar, geschikter of minder geschikt is ten opzichte andere mogelijke locaties voor windparken in Limburg. Ga daarbij in ieder geval in op de aspecten leefomgeving, landschap, natuur en energieopbrengst en motiveer de keuze voor locaties waarmee windpark 'Greenport' wordt vergeleken;
- een beschrijving van mogelijke cumulatieve milieueffecten (met name Rosse vleermuizen) van windpark Greenport Venlo in combinatie met alle andere (toekomstige) windparken in Noord-Limburg.

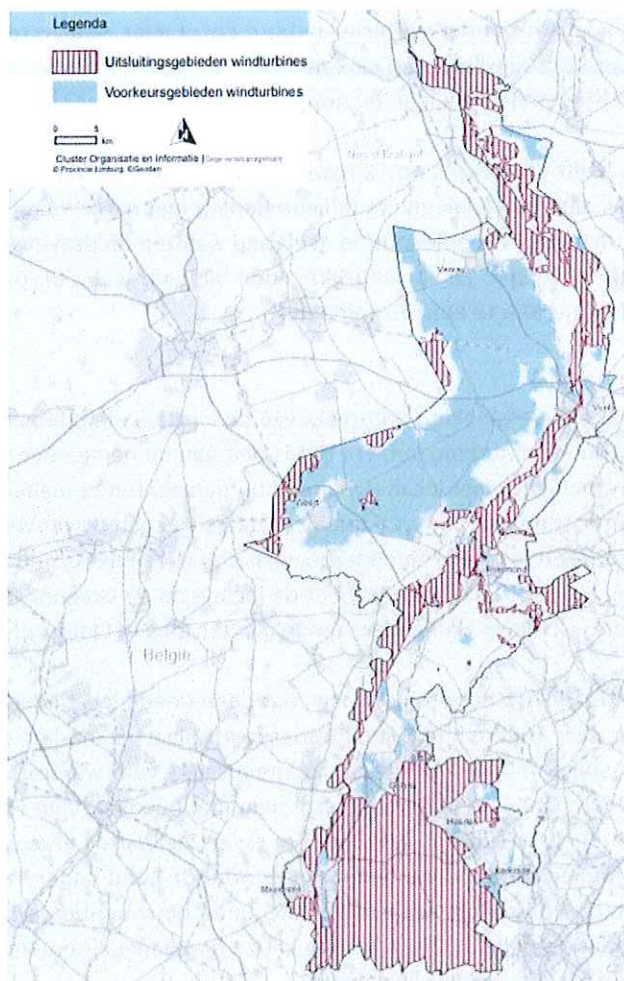
De Commissie adviseert eerst de oplegnotitie hierop aan te passen en daarna pas een besluit te nemen over het PIP, zodat deze milieu-informatie nog een rol kan spelen bij afwegingen over het PIP. In hoofdstuk 2 licht zij haar oordeel toe.

¹ Zie voor het MER, de aanvulling en het advies van de Commissie hierover <http://commissiener.nl/adviezen/3194>.

² Zie het raadsbesluit <https://www.venlo.nl/file/12837/download>.

³ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie, haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken vindt u door op www.commissiener.nl nummer 3316 in te vullen in het zoekvak.

⁴ De milieu-inhoud van de provinciale ontwerpbesluiten is daarbij vergelijkbaar met de eerdere ontwerpbesluiten van de gemeenten Venlo en Horst aan de Maas.

Uitsluitings- en voorkeursgebieden windenergie (bron: kaart 5, POL 2014)

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Locatieonderbouwing PIP

Voorgeschiedenis

De begrenzing en uitwerking van het zoekgebied voor windenergie op Greenport Venlo is in 2017 in een plan- en project-MER¹ onderzocht. De Commissie vond de begrenzing van het zoekgebied logisch omdat in 2017 uit het MER en de aanvulling daarop bleek dat dit de enige beschikbare locatie voor een windpark binnen de gemeentegrenzen van Venlo en Horst aan de Maas was. De Commissie constateerde bij de eerdere procedures voor Klavertje vier (2012), Trade port Noord (2012), en het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL 2014)⁵, dat

⁵ In het POL 2014 is windenergie voor het eerst aan de orde gesteld. In (het MER) POL 2014 is dit onderwerp doorgeschoven naar latere besluitvormingsprocedures door gemeenten of provincie. Zie ook het advies van de Commissie m.e.r. over het MER POL 2014. *'...Voor de thema's waar geen specifieke keuzes worden vastgelegd in het POL 2014 merkt de Commissie op dat de plan-MER plicht doorschuift naar vervolgplannen en besluitvorming... zie ook de vele zienswijzen over de potentiële zoekgebieden voor voorkeursgebieden/uitsluitingsgebieden windturbines...'* <http://api.commissie-mer.nl/docs/mer/p27/p2706/a2706ts.pdf>.

het onderzoek naar geschikte locaties in de provincie Limburg en/of naar de effecten van windturbineparken steeds werd doorgeschoven naar vervolgbesluitvorming. Ze heeft hiervoor aandacht gevraagd in haar adviezen over milieueffectrapporten bij deze plannen.

De gemeenteraad van Venlo heeft vervolgens op 12 maart 2018 besloten dit park niet mogelijk te maken vanwege gebrek aan draagvlak en om milieuredenen, met name (laagfrequent) geluid veroorzaakt door de turbines.² De oplegnotitie geeft aan waarom de provincie toch een PIP wil vaststellen voor dit windpark. Een belangrijke reden hiervoor is dat dit park nodig is om tijdig aan afspraken met het Rijk te kunnen voldoen.⁶

Locatieonderbouwing

De Commissie constateert dat een vergelijking ontbreekt van de locaties die binnen de provincie voor windturbineparken in aanmerking komen. Het is niet aan de gemeenten Venlo en Horst aan de Maas om een vergelijking met locaties buiten hun gemeenten te maken bij het afwegen van de ruimtelijke inrichting van hun grondgebied. Het is wel aan de provincie om bij een PIP-procedure de locatiekeuze breder te onderbouwen dan alleen het grondgebied van een specifieke gemeente. Hiermee wordt duidelijk of de locatie op de Greenport vergelijkbaar, geschikter of minder geschikt is dan andere mogelijke locaties in Limburg.^{7,8}

De Commissie begrijpt de tijdsdruk op het project, maar vindt een goede locatieonderbouwing, waarbij ook onderzoek naar andere mogelijke locaties heeft plaatsgevonden, essentiële milieu-informatie voor de besluitvorming. Het feit dat andere locaties voor windturbineparken mogelijk niet vóór 2020 kunnen worden gerealiseerd, mag niet bepalend zijn voor de afbakening van het milieuoogpunt meer voor de hand liggen. Voor dit PIP moet naar de mening van de Commissie een zelfde milieuoogpunt beschikbaar zijn, als wanneer de provincie eerder, in het POL 2014, wel de keuze had gemaakt om zelf locaties te onderzoeken, af te wegen en eventueel aan te wijzen.

De Commissie adviseert om de oplegnotitie voorafgaand aan de besluitvorming over het PIP aan te passen en daarin nog te beschrijven in hoeverre de locatie 'Greenport' vergelijkbaar, geschikter of minder geschikt is ten opzichte van andere mogelijke locaties in Limburg die voldoen aan de provinciale plaatsingsstrategie.^{9,10} Ga daarbij in ieder geval in op de aspecten leefomgeving, landschap, natuur en energieopbrengst en motiveer de keuze voor locaties waarmee windpark 'Greenport' wordt vergeleken.

⁶ Een windopgave van 95,5 MW voor Limburg in 2020.

⁷ Een goede locatieonderbouwing kan duidelijk maken dat Greenport een geschikte of de meest geschikte locatie is voor windturbineparken of leidt tot de situatie dat andere meer geschikte locaties in beeld komen voor het provinciale doel.

⁸ Voorbeelden van dergelijke locatieonderbouwingen zijn terug te vinden het MER van windpark N33 in Groningen <http://commissiemer.nl/adviezen/2589> of windpark Nij Hiddum-Houw in Fryslân, zie <http://commissiemer.nl/adviezen/3188>.

⁹ De Commissie heeft op maandag 25 juni 2018 mondeling van de provincie Limburg begrepen dat de voorkeursgebieden uit POL 2014 niet leidend zijn in de provincie, maar alleen de regels uit de plaatsingsstrategie. Alle plekken buiten de uitsluitingsgebieden, waar 6 of meer turbines passen, zijn in principe dan geschikte locaties. De Commissie adviseert in dat geval het locatieonderzoek niet te beperken tot de voorkeursgebieden.

¹⁰ De studie 'zoekgebieden windenergie van Antea' (maart, 2013), die in opdracht van de provincie Limburg ter voorbereiding op het POL 2014 is uitgevoerd, biedt basisinformatie op basis waarvan te vergelijken locaties geselecteerd kunnen worden.

2.2 Cumulatieve milieueffecten in combinatie met andere windparken

Uit pagina 14 van de oplegnotitie blijkt dat inmiddels in Limburg vier andere parken zijn vergund¹¹ en nog twee windparken in voorbereiding zijn.¹² De Commissie is geen samenhangende analyse bekend van cumulatieve milieueffecten van windturbineparken in Noord-Limburg. Voor landschap¹³ en leefomgeving¹⁴ lijken cumulatieve effecten op voorhand beperkt, de Commissie adviseert de provincie dit nog wel te kort toe te lichten. Voor natuur, met name Rosse vleermuizen, ligt dit mogelijk anders. De Commissie adviseert daarom zekerheidshalve de cumulatieve effecten op Rosse vleermuizen nog in beeld te brengen. De aantallen mogelijke slachtoffers worden bij Greenport namelijk dermate hoog ingeschat, dat cumulatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten. Temeer omdat er niet alleen sprake is van lokale populaties, maar ook van grote aantallen doortrekkers, die gemakkelijk meerdere windparken kunnen passeren.^{15,16} De Commissie denkt hierbij in ieder geval aan cumulatie met de (voorgenomen) parken Egchelse heide (Peel en Maas), Heibloem en Kookepan (Leudal), Ospeldijk (Nederweert) en Energiepark Wells Meer in Bergen en mogelijk ook Duitse windparken langs de grens.

De Commissie adviseert om de oplegnotitie voorafgaand aan de besluitvorming over het PIP aan te passen en daarin nog de (eventuele) cumulatieve effecten van windturbineparken op Rosse vleermuizen in Noord-Limburg te beschrijven. Daarnaast adviseert zij kort op hoofdlijnen te motiveren waarom andere cumulatieve milieueffecten (andere natuur, leefomgeving, landschap) niet aan de orde zijn.

-
- ¹¹ De Commissie heeft op maandag 25 juni 2018 mondeling van de provincie Limburg begrepen dat (moment juni 2018) in tegenstelling tot wat in de oplegnotitie vermeld is, de genoemde vier parken nog niet vergund zijn. De ontwerpbesluiten waren wel in voorbereiding.
- ¹² Eerder (2017) had de Commissie van de provincie Limburg en de gemeenten Venlo, Horst aan de Maas nog begrepen dat geen sprake kan zijn van cumulatieve effecten van meerdere windparken, omdat hier geen procedures van bekend waren. Voor de vergunningen voor deze parken zijn, voor zover de Commissie heeft kunnen achterhalen, ook geen m.e.r.-procedures doorlopen.
- ¹³ De beschreven toekomstige parken liggen op een afstand van 15 km of meer van windpark Greenport Venlo. Energielandschap Wells Meer van Bergen ligt op ca. 19 km afstand.
- ¹⁴ Er lijken geen cumulatieve effecten op te treden op dezelfde woongebieden door zowel windpark Greenport Venlo én één of meerdere van de andere parken.
- ¹⁵ Bijvoorbeeld, op basis van de getallen uit de aanvulling van het MER windpark Greenport Venlo blijkt dat er jaarlijks ruim 40 Rosse vleermuisslachtoffers kunnen gaan vallen (zonder mitigatie) en wat mogelijk tot 10 teruggebracht kan worden met maatregelen. Uitgaande van een verhouding tussen de lokale populatie en de trekkende populatie van 1:2 (zie bijvoorbeeld de ['Waardenburgaanpak' voor Windpark Piet de Wit op Goeree Overflakkee](#) pagina 97 en verder) dan zou er na de voorgestelde mitigatie sprake kunnen zijn van 3 lokale Rosse vleermuisslachtoffers. Dat aantal overschrijdt mogelijk de zogenaamde 1% mortaliteitsgrens van de lokale populatie volgens de 'catchment area methode' in de Waardenburgaanpak. Hoeveel slachtoffers onder de trekkende populatie in combinatie met andere windparken – bijvoorbeeld binnen een straal van 30 kilometer – worden verwacht is nog onbekend. Daarnaast is onduidelijk in hoeverre deze aantallen acceptabel zullen zijn en welke verdergaande maatregelen (nog) mogelijk en/of nodig zijn om slachtoffers te beperken.
- ¹⁶ Voor het windpark Greenport is eerder een ontheffing Wnb afgegeven, hierin is aangegeven dat het eerste jaar geen stilstand zal worden toegepast, maar dat er bij vijf turbines akoestisch zal worden gemeten en bij vijf turbines vleermuisslachtoffers zullen worden gezocht om tot een betere stilstandvoorziening te komen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het rapport de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. De werkgroep bezoekt hierbij ook het gebied waar milieugevolgen kunnen optreden. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op:

<http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Peter van der Boom

Sjoerd Harkema (secretaris)

Sjef Jansen

Wim Keijsers

Kees Linse (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport en de oplegnotitie is opgesteld

Provinciaal inpassingsplan en omgevingsvergunningen.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport en een oplegnotitie opgesteld?

Voor alle activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke activiteiten het gaat (<http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer>). Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D22.2.

Bevoegd gezag

Provinciale Staten (inpassingsplan) en Gedeputeerde Staten (omgevingsvergunningen).

Initiatiefnemer

Gedeputeerde Staten voor het inpassingsplan en Etriplus voor de vergunningen.

Zijn zienswijzen en adviezen bij het advies betrokken?

De Commissie is niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3316](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

